

P

**omagamy
sobie
w pracy**

ROK XXX Nr 1/2 1985

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
IM. EMANUELA SMOŁKI W OPOLU

WOJEWÓDZKA BIBL. PUB.
W OPOLU

POMAGAMY SOBIE W PRACY

Półrocznik instrukcyjno-metodyczny

**Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smółki
w Opolu**

Rok XXX

1/2

1985

Redaguje kolegium w składzie:

Ireneusz Chudy - przewodniczący, Joanna Czarkowska-
Pasierbińska - sekretarz, Mieczysław Faber, Krystyna
Głąb, Janina Kościów, Barbara Matusiewicz, Anna
Sliwińska.

Projekt okładki - Janusz Młynarski

Spis treści:

	Strona
1. Grażyna Kabarowska - Biblioteki szpitalne Opola	5
2. Barbara Matusiewicz - Działalność Biblioteki Publicznej w Wojewódzkim Ośrodku Profilaktyczno- Sanatoryjnym w Mosznej	9
3. Irena Buczyńska - Filia szpitalna w Kluczborku	15
4. Małgorzata Skrzypczak - Jest tu taka pani bibliotekarka, która chodzi i namawia	23
5. Janina Nowakowska - Działalność biblioteki w środowisku szpitalnym na przykładzie Filii nr 7 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kędzierzynie - Koźlu	29
6. Alicja Bujak - Filia szpitalna w Namysławie	35
7. Anna Cichno - Brzeska biblioteka szpitalna	41
8. Gabriela Jarząbek - Biblioteka szpitalna w Nysie	47
9. Antonina Solka - "Bibliografia Województwa Opolskiego"	53

Grażyna Kabarowska

Biblioteki szpitalne Opola

Wojewódzka Biblioteka Publiczna posiada sześć filii mieszczących się w opolskich szpitalach. Należą do nich : filia nr 9 w Szpitalu Przeciwgruźliczym, 11 w Szpitalu Chirurgicznym, 12 w Ginekologicznym, 13 w Szpitalu Wewnętrznym, oraz filia 14 w Neuropsychiatrycznym i 19 w Szpitalu Onkologicznym.

Sytuacja lokalowa filii w wymienionych szpitalach jest bardzo zróżnicowana. Z wielu względów lokale te nie odpowiadają całkowicie naszym potrzebom. W lokalu F 12 w Szpitalu Ginekologicznym panuje ciasnota, a podstawową wadą są okna znajdujące się od strony ruchliwej ulicy Reymonta.

Biblioteka w Szpitalu Wewnętrznym jest niekorzystnie usytuowana, prowadzą do niej długie i strome schody, ponadto pozbawiona jest naturalnego oświetlenia.

Najodpowiedniejszy lokal posiada F 14 w Szpitalu Neuropsychiatrycznym przy ulicy Wodociągowej. Jest on przestronny, dobrze oświetlony i co najważniejsze znajduje się na parterze, w przeciwieństwie do poprzednich, usytuowanych w piwnicach szpitali. Znacznie bardziej skomplikowaną sytuację lokalową mamy w pozostałych trzech placówkach.

W Szpitalu Onkologicznym udostępnianie odbywa się na korytarzu, a całość księgozbioru /około 1500 wol./ mieści się w trzech szafach. Funkcję lady bibliotecznej pełni stolik ze szpitalnej jadalni. Jest to jednak sytuacja przejściowa i niebawem ulegnie poprawie. W nowo budowanym obiekcie szpitalnym, przewiduje się odrębne pomieszczenie dla biblioteki.

Podobną sytuację mamy w Szpitalu Chirurgicznym przy ulicy Katowickiej, z tą tylko różnicą, że przepełnione książkami szafy stoją w klubie RUCH-u. Takie wspólne pomieszczenie ma swoje dobre i złe strony. Dobre, - że pacjent idąc np. po mydło do kiosku ma okazję wypożyczyć książkę. Złe - że praca biblioteki uzależniona jest od godzin otwarcia klubu, a także od zdrowia sprzedawczyni, gdyż kluczem od pomieszczenia dysponuje tylko klub. Jednak i tu sytuacja ulegnie zmianie na lepsze. Dział Administracyjny szpitala podjął już w tej sprawie pewne działania. Najprawdopodobniej biblioteka przeniesiona zostanie do korytarza. W tym przypadku będzie to korzystniejsze rozwiązanie, gdyż filia uniezależni się od współlokatorów. Biblioteka w Szpitalu Przeciwgruźliczym natomiast, dzieli pomieszczenie z "salą telewizyjną".

Zdajemy sobie jednak sprawę z ciężkiej sytuacji lokalowej szpitali w ogóle, nie tylko na terenie naszego miasta. Zadawałamy się więc tymi "kącikami" bibliotecznymi i cierpliwie czekamy na lepsze czasy.

Księgozbiory bibliotek szpitalnych zróżnicowane są pod względem wielkości. Najmniejszy księgozbiór posiada filia 9, liczy on około tysiąca pozycji. Najwięcej zbiorów posiadają filie w szpitalach: Ginekologicznym 3273, oraz Chirurgicznym 3033 wol. Filia w Szpitalu Neuropsychiatrycznym liczy 2689 książek, a filie 13 i 19 po około 1500 pozycji każda.

Z danych statystycznych na koniec 1984 roku wynika, że biblioteki szpitalne zarejestrowały ogółem 1600 czytelników oraz udostępniły 16.397 książek i czasopism. Spośród sześciu filii najlepsze efekty osiągnęły biblioteki w szpitalach: Neuropsychiatrycznym i Wewnętrznym. W pierwszej liczba czytelników wyniosła 341, a udostępnionych voluminów 4002, w Szpitalu Wewnętrznym ilość czytelników - 351, a wypożyczeń - 3783. Nie jest to oczywiście kres ich możli-

- wości, jednakże konkurować mogą pod tym względem z kilkoma nie szpitalnymi bibliotekami sieci miejskiej WBP. Pamiętać należy także, że w placówkach tych najczęściej borykamy się ze zmianami kadrowymi. Zmusza nas to niejednokrotnie do podejmowania decyzji o zamknięciu placówek do czasu przyjęcia nowego pracownika.

Rok 1984 był z tego powodu niezwykle trudny, wymieniła się kadra w pięciu filiach, a więc tylko w jednej nie mieliśmy do czynienia z tym problemem. Od roku jednak sytuacja kadrowa jest już ustabilizowana. Wszystkie nowo przyjęte koleżanki pracują do tej pory, wykazując wiele zapału i zaangażowania.

Nie wprowadziły jeszcze wielu możliwych do realizacji form i metod pracy z czytelnikiem. Niektórym nie pozwalają na to warunki lokalowe, innym brak doświadczenia. Nie zapominajmy, że prawie wszystkie koleżanki stawiają pierwsze kroki w tym zawodzie. Z ich wypowiedzi wynika, że w większości koncentrują się na indywidualnych rozmowach z czytelnikami, poznawaniu zainteresowań. Są cierpliwymi, wyrozumiałymi słuchaczkami dla tych, którzy pragną podzielić się ze swoimi problemami. Służą pomocą nie tylko bibliotekarską lecz czysto ludzką, jak wysłanie listu, zrobienie drobnych zakupów. Nie zapominają także o pacjentach mających wskazane leżenie w łóżku. Do nich rozwożą książki wózkami, lub roznoszą w koszach.

Poprzez odpowiednio dobraną lekturę, niosą chorym pociechę i ukojenie, Tam gdzie pozwalają na to warunki prowadzi się działalność wystawową. W Szpitalu Chirurgicznym corocznie organizuje się imprezę dla najmłodszych pacjentów z okazji Dnia Dziecka, w której czynny udział bierze biblioteka szpitalna, zakupując m.in. upominki książkowe. Filia nr 13 w Szpitalu Wewnętrznym próbuje organizować spotkania z pisarzami w ramach obchodów Dni Kultury, Oświaty, Książki i Prasy oraz Dni Opola.

Do tego typu imprez potrzebne jest oczywiście odpowiednie pomieszczenie. Filia 13 od niedawna posiada lokal przystosowany do przeprowadzania różnorodnych imprez.

Stosunek pacjentów do naszych bibliotek jest bardzo pozytywny, zwłaszcza wśród czytającej części chorych, natomiast stosunek personelu medycznego jest zróżnicowany. Spotykamy się zarówno z aprobatą i sympatią dla naszej działalności, ale także z brakiem zainteresowania czy wręcz lekceważeniem naszych wysiłków w upowszechnianiu czytelnictwa wśród chorych. Są to jednak sporadyczne wypadki i przechodzimy nad tym do porządku dziennego. Na ogół wszyscy bibliotekarze i personel medyczny zdają sobie sprawę, że odpowiednio dobrana książka ma korzystny wpływ na psychikę pacjentów. Może łagodzić skutki stresów i frustracji, na jakie narażeni są chorzy, umożliwia także racjonalne wypełnienie długiego czasu choroby.

Barbara Matusiewicz

Działalność Biblioteki Publicznej
w Wojewódzkim Ośrodku Profilaktyczno -
Sanatoryjnym w Mosznej

Specyfika zadań bibliotek szpitalnych polegająca na łączeniu pracy oświatowej z oddziaływaniem terapeutycznym na pacjentów - czytelników wymaga ukierunkowania wszystkich etapów pracy bibliotecznej na potrzeby i możliwości ludzi chorych. A warunki, które muszą być spełnione - to przede wszystkim odpowiednio dobrany księgozbiór, odpowiednio przygotowany bibliotekarz oraz zrozumienie roli biblioteki i czytelnictwa w procesie terapii ludzi chorych przez pracowników zakładu leczenia. A nie zawsze dyrekcje szpitali mogły te warunki spełnić. Możliwość poprawy sytuacji bibliotek szpitalnych, sanatoryjnych stworzyło wprowadzenie w życie Zarządzenia Ministrów : Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Kultury i Sztuki z dnia 4 stycznia 1974 roku w sprawie obsługi bibliotecznej w zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej i domach pomocy społecznej, które umożliwiło tworzenie na terenie szpitala filii bibliotek publicznych. Z możliwości tej skorzystano w Wojewódzkim Ośrodku Profilaktyczno - Sanatoryjnym w Mosznej i w grudniu 1981 roku biblioteka sanatoryjna na mocy porozumienia-umowy pomiędzy Urzędem Gminy w Strzeleczkach a Wojewódzkim Ośrodkiem Profilaktyczno - Sanatoryjnym w Mosznej została przekształcona w filię Gminnej Biblioteki Publicznej w Strzeleczkach. W myśl porozumienia Wojewódzki Ośrodek Profilaktyczno - Sanatoryjny zapewnia odpowiednie pomieszczenie, wyposażenie w sprzęt biblioteczny, odpowiednie oświetlenie i ogrzewanie pomieszczeń oraz utrzy-

manie go w czystości. Natomiast Urząd Gminy zapewnia zaopatrzenie w księgozbiór stale uzupełniany nowościami wydawniczymi oraz zatrudnienie odpowiedniego personelu.

Charakter pracy placówki tego rodzaju różni się nieco od działalności bibliotek w zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej. Jest to mianowicie biblioteka publiczna mieszcząca się na terenie sanatorium i korzystają z jej zbiorów nie tylko kuracjusze, pracownicy sanatorium, ale także członkowie ich rodzin. Ponadto przebywający tu pacjenci są sprawni fizycznie i sami korzystają ze zbiorów bibliotecznych oraz w większym stopniu uczestniczą w oświatowo - terapeutycznej działalności biblioteki.

Biblioteka ta znajduje się w budynku Wojewódzkiego Ośrodka Profilaktyczno - Sanatoryjnego i zajmuje w nim obszerną, liczącą 206 m² salę zamkową z pięknym wystrojem i stylowymi meblami. Obok wypożyczalni znajduje się czytelnia z 38 miejscami do korzystania ze zbiorów na miejscu. Biblioteka ta urządzona estetycznie i funkcjonalnie, zaopatrzona w bogaty księgozbiór w pełni zaspokaja potrzeby czytelnicze kuracjuszy.

Od 1 maja 1982 roku bibliotekę prowadzi pan Bogusław Konieczny. Pan Konieczny - z wykształcenia psycholog - jest zatrudniony na etacie w sanatorium i dodatkowo na ryczałcie /70 godz./mies./ prowadzi bibliotekę. Przygotowanie zawodowe i stanowisko psychologa jest mu pomocne w pracy z czytelnikiem indywidualnym i zbiorowym. Znajomość psychiki ludzkiej pomaga mu w kierowaniu czytelnictwem i prowadzeniu zajęć terapeutycznych z książką.

Księgozbiór biblioteczny jest bogaty i stale, systematycznie uzupełniany nowościami wydawniczymi. Na koniec 1984 roku biblioteka posiadała 4.719 wol., w tym literatury dla dzieci 4,7 %, literatury pięknej dla

dorosłych 44,2 %, a literatury popularnonaukowej 51,1 % ogółu zbiorów. Nie jest to struktura idealna, gdyż w placówce tego typu trzon księgozbioru winna stanowić literatura piękna / 2/3 całości zbiorów/, bogato reprezentowana przez klasykę polską i obcą. Literatura popularnonaukowa winna stanowić 1/3 całości zbiorów. Księgozbiór fachowy /ogólnolekarski, dział psychologii/ jest nieliczny i obecnie rozbudowywany. Nasycenie książką jest dobre, na 1 pacjenta /1 łóżko/ przypada 31,5 wol. Roczny napływ nowości wydawniczych jest wysoki i waha się w granicach od 250 do 400 wol. /w roku 1984 przybyło 289 wol./. Biblioteka w Mosznej posiada także bogaty zestaw czasopism, są to zarówno czasopisma fachowe jak i duży wybór czasopism ilustrowanych, społeczno - kulturalnych, dzienników.

Dużą pomocą dla kuracjuszy korzystających ze zbiorów są prowadzone w bibliotece katalogi biblioteczne: alfabetyczny i rzeczowy oraz alfabetyczny i tytułowy dla dzieci. Czytelnicy korzystają także z kartotek zagadnieńowych dotyczących ziołolecznictwa, profilaktyki i leczenia nerwic.

Udostępnianie książek odbywa się na miejscu w bibliotece poprzez wprowadzenie wolnego dostępu do półek. Czytelnikami biblioteki są przede wszystkim kuracjusze sanatorium posiadającego 150 miejsc. Ponadto nieliczną grupę czytelników stanowią pracownicy zakładu i członkowie ich rodzin. W 1984 roku biblioteka w Mosznej zarejestrowała ogółem 783 czytelników i 3.955 wypożyczeń. Ogólny poziom intelektualny, stopień czytania pacjentów - czytelników jest zróżnicowany. Największą grupę czytelników bo 88,8% stanowili pracownicy umysłowi powyżej 30 roku życia, pracownicy fizyczni stanowili 8,8 %, niepracujących było 2,4 % ogółu czytelników.

Największy procent wypożyczeń stanowiła literatura piękna /79,8 %/, literatura popularnonaukowa stanowiła 17,6 % ogółu wypożyczeń. Natomiast w I półroczu 1985 roku biblioteka zarejestrowała 305 czytelników oraz 1.406 wypożyczeń.

Analizując motywy skłaniające kuracjuszy do korzystania ze zbiorów bibliotecznych, możemy wyróżnić kilka rodzajów grup czytelniczych:

1. to czytelnicy wyrobieni o skonkretyzowanych zainteresowaniach, poszukujący określonych pozycji, najczę- ściej biografii, historii, współczesnej prozy światowej,
2. to grupa osób, dla których czytanie to forma spędzania czasu, odrobienie zaległości. W tej grupie większość stanowią kobiety,
3. to osoby przygotowujące się do egzaminów, specjalizacji zawodowej, korzystając z wolnego czasu w bibliotece poszukują potrzebnej im literatury.

Także i zainteresowania czytelnicze pacjentów są różnorodne. Dużą poczytnością cieszą się książki historyczne, historyczno - przygodowe takich autorów jak: Z. Kossak, J. Dobraczyński, J.I.Kraszewski, H.Sienkiewicz. Najczę- ściej sięgają czytelnicy po łatwą, nieskomplikowaną książkę, literaturę młodzieżową, tu popularnością cieszą się autorzy: E. Paukšta, K.Siesicka, Józefacka, W. Żukrowski, Nienacki. Czytelnicy odcytani sięgają po współczesną literaturę iberoamerykańską, anglosaską np. S.Bellowa - Dar Humbolta, I.Singera - Dwór, Spuścizna. Powodzeniem u czytelników cieszy się oczywiście klasyka /autorów polskich i obcych/, proza psychologiczna, współczesna proza polska, najnowsze bestsellery, a więc książki z serii Nike, Koliber, Klubu Interesującej Książki.

Dużą poczytnością wśród czytelników cieszy się poezja, a szczególnie w ostatnim czasie twórczość Stachury. Istnieje grupa osób, których interesuje literatura związana z profilaktyką i leczeniem ich choroby, książki z dziedziny pedagogiki, psychologii. Zainteresowanie budzą także wydawnictwa albumowe. Poszukiwanymi książkami są także opracowania dotyczące historii Opolszczyzny a szczególnie dziejów Mosznej, lecz poza książką M. Klimas - Błahutowej - "Siedem krów tkustych" podającej w zbeletryzowanej formie dzieje Franza Wincklera, jednego z właścicieli zamku, w którym obecnie znajduje się sanatorium takich opracowań w tutejszym księgozbiorniku brak. Istnieje duże zapotrzebowanie na podręczniki do nauki języków obcych oraz literatury w języku oryginału, lecz tych pozycji także brak. Dużym powodzeniem wśród pacjentów cieszy się czytelnictwo czasopism.

Obok wymienionej podstawowej działalności jaką jest obsługa czytelników indywidualnych biblioteka prowadzi także pracę oświatową z czytelnikiem zbiorowym. Do najczęściej organizowanych form tej pracy należą dyskusje nad książką, dyskusje, pogadanki na temat ekranizacji utworów literackich, wieczory poezji, spotkania autorskie. W roku 1984 biblioteka zorganizowała ogółem 17 takich imprez oraz 4 wystawy. Nie jest to dużo, jak na placówkę tego typu, jednak, zdaniem bibliotekarza, lepsze efekty terapeutyczne osiąga się kładąc nacisk na pracę z czytelnikiem indywidualnym.

Biblioteka w zakładzie lecznictwa nie może działać w odosobnieniu. Dobrym rozwiązaniem, tak jak w przypadku tej biblioteki, jest połączenie funkcji psychologa, terapeuty i bibliotekarza, daje to dobre efekty w działalności terapeutycznej. Dobrze układa się także współpraca biblioteki publicznej z dyrekcją sanatorium. Dyrektor sanatorium za -
twierdza zakup czasopism dla biblioteki, kupuje doraźnie

co ciekawsze pozycje, wydawnictwa albumowe.

Opinia, o działalności biblioteki w Mosznej, wszystkich zainteresowanych osób, a więc dyrekcji sanatorium, personelu medycznego, kierownika biblioteki jak i kuracjuszy jest bardzo pozytywna. Czytelnicy są wręcz zaskoczeni szybkością z jaką docierają na półki nowości wydawnicze oraz bogactwem i zawartością księgozbioru. Możemy sobie życzyć, aby tak działających bibliotek było coraz więcej.

Irena Buczyńska

Filia szpitalna w Kluczborku

Niesienie pomocy człowiekowi w przetrwaniu i przezwyciężeniu choroby leżało u podstaw myśli zorganizowania w 1967 roku przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Kluczborku na terenie miejscowego szpitala filii bibliotecznej.

Szpital kluczborski w 1967 roku posiadał ogółem 297 łóżek, a obecnie 237. Mieszczą się one w trzech pawilonach otoczonych zielenią. Na 24 tysięczne miasto Kluczbork, /miasto i gmina Kluczbork mają 37.000 mieszkańców/ liczba łóżek nie jest duża, tym bardziej, że z tego szpitala bardzo często korzysta również ludność z okolicznych miasteczek i wsi należących do gminy Wołczyn czy Byczyna.

Nie była więc problem stanowiła propozycja biblioteki miejskiej, aby zorganizować na terenie szpitala filię biblioteczną. Toteż po dokonaniu przeglądu pomieszczeń znajdujących się w budynkach szpitalnych biblioteka miejska otrzymała do swej dyspozycji jedno małe /18 m²/ pomieszczenie w budynku byłej pralni szpitalnej.

W październiku 1967 roku biblioteka w szpitalu rozpoczyna swą działalność posiadając 1248 woluminów, częściowo zakupionych, a częściowo wybranych ze zbiorów biblioteki miejskiej. Pierwsza kierowniczką filii - pani Teresa Dzadek, która podjęła się tej trudnej i specyficznej pracy, nie czeka na czytelnika - pacjenta w swoim maleńkim królestwie książek. Idzie z książką na oddziały szpitalne, by dotrzeć do każdej sali, pokonuje piętra w poszczególnych pawilonach. Okazuje się, że zapotrzebowanie na książkę jest duże. W okresie trzech miesięcy 1967 roku z księgozbioru zgroma-

dzonemu w filii szpitalnej skorzystało 122 pacjentów, którzy wypożyczyli 518 książek.

Mimo różnych trudności tak lokalowych jak i kadrowych filia szpitalna z półroczną przerwą w 1977 roku pracuje do dziś. W 1977 roku rozpoczęto remont budynku, w którym mieściła się biblioteka, toteż w czerwcu tegoż roku książki spakowano i działalność biblioteki zawieszono. W wyniku starań dyrekcji Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Kluczborku w styczniu 1978 roku otrzymano inne pomieszczenie, jeszcze mniejsze od poprzedniego /12 m²/, a trzeba pamiętać, że w 1978 roku biblioteka szpitalna posiadała już 2.551 woluminów.

W tym lokalu mieszczącym się w piwnicy oddziału wewnętrznego, pomieszczeniu, które urąga nazwie "biblioteka" zgromadzono do dnia dzisiejszego 3.198 vol. Dyrekcja szpitala docenia rolę książki w leczeniu chorych, najważniejsze jest jednak zapewnienie choremu łóżka i opieki lekarskiej. Tak więc mimo wielkiej życzliwości dyrekcji, mającej poważne trudności lokalowe /obecnie szpital jest w stałym remoncie/, nikt nie jest w stanie wygospodarować dla biblioteki większego i lepiej usytuowanego pomieszczenia.

Charakter i specyfika pracy biblioteki szpitalnej, a i warunki w jakich znajduje się filia kluczborska nie przyczyniają się do utrzymania stabilnej kadry. Na przestrzeni 18 lat pracy filii siedmiokrotnie zmieniały się pracownice. Najdłuższym stażem pracy w tej placówce wykazała się pani Mieczysława Nęcka, która wśród chorych pracowała od 1978 do 1984 roku. Ze względu na wiek i uciążliwy charakter pracy pani Mieczysława przeszła do pracy w bibliotece miejskiej. Na jej miejsce zajęła młodziutka jeszcze pani Tokar Danusia. Mimo iż pani Danusia Tokar z książką wśród chorych pracuje zaledwie rok, to wydaje się, że znalazła ona tu właściwe swoje miejsce.

Po ukończeniu PSKIB pani Danusia rozpoczęła pracę w MiGBP w Kluczborku oraz w filii wiejskiej w Smardach. Ponieważ dojeżdżała z Kluczborka, nie tkwiła w społeczności wiejskiej, wśród której przyszło jej pracować. Nie odnosiła więc sukcesów, a praca nie przynosiła jej większego zadowolenia. Kiedy w kwietniu 1984 roku dyrekcja MiGBP zaproponowała jej przejście do pracy w filii szpitalnej - zgodziła się. Pracuje tu 80 godz. miesięcznie, tak jak i jej poprzedniczki. Po roku pracy w filii szpitalnej pani Danusia jak gdyby odnalazła się - ma satysfakcję z tego co robi, mówi: "... tutaj nie muszę czekać na czytelnika, lecz sama idę do niego, niosę mu książkę i zapomnienie o bólu. Jestem w pełni zadowolona, widząc uśmiech na twarzy chorego witającego mnie, gdy niosę mu książkę. Bardzo często jest to książka na którą czytelnik złożył zapotrzebowanie. Tu czuję się potrzebna".

W czasie 18 lat pracy filii szpitalnej w Kluczborku, czytelnictwo w poszczególnych latach kształtowało się różnie. Najlepiej obrazuje je przedstawiona poniżej tabela.

Z tabeli tej wynika, że najczęściej bo 836 pacjentów korzystało w księgozbiorniku w 1979 roku, a najczęściej książek przeczytano w 1977 r. bo aż 4.804, chociaż w tym roku biblioteka była otwarta tylko przez okres sześciu miesięcy. Zróżnicowana liczba czytelników i wypożyczeń w poszczególnych latach w bibliotekach szpitalnych jest normalną prawidłowością, gdyż różni są pacjenci korzystający z leczenia szpitalnego.

Poza pacjentami z biblioteki szpitalnej korzysta również personel szpitala, a także czytelnicy dochodzący spoza szpitala, mieszkający w jego pobliżu.

W pierwszym półroczu 1985 roku w filii szpitalnej zarejestrowano 136 pacjentów, 63 czytelników z personelu szpitalnego i 58 czytelników dochodzących spoza szpitala.

STAN CZYTELNICZWA ZA LATA 1967 - 1985

Rok	Czytelnicy	Wypożyczenia
1967	122	518
1968	388	1.825
1969	261	1.770
1970	261	1.864
1971	260	1.413
1972	341	2.976
1973	220	1.716
1974	115	636
1975	636	4.039
1976	428	4.469
1977	465	4.806
1978	184	720
1979	839	3.689
1980	718	2.637
1981	703	2.552
1982	617	2.206
1983	371	1.210
1984	319	1.379
1985 do półrocza	257	1.295

Ogółem w tym okresie korzystało 257 czytelników, którzy wypożyczyli 1.295 książek. Czytelnicy korzystający z tej placówki mają obecnie do swej dyspozycji 3.198 wol., w tym 938 wol. literatury pięknej dla dorosłych, 1.754 wol. literatury dla dzieci i młodzieży, 506 wol. literatury popularnonaukowej. Książki gromadzone są przez MiGBP w

Kluczborku. Przewodnikiem po zbiorach powinny być katalogi biblioteczne lecz ze względu na usytuowanie biblioteki mało są one przydatne. Najczęściej pacjenci korzystają z tych książek, które bibliotekarka przywiezie w torbie na wózek. Jest to niewielki wybór, bo nie jest łatwe dostarczenie większej liczby książek do poszczególnych pawilonów na piętra do sal. Na bibliotekarce spoczywa obowiązek doboru właściwego zestawu książek przed rozpoczęciem obchodu.

Czy wśród księgozbioru zgromadzonego w filii szpitalnej pacjenci znajdują taką lekturę, która mogłaby przynieść im zapomnienie o ich cierpieniu, wnieść radość i estetyczne przeżycia?

Niełatwa jest praca bibliotekarki w szpitalu. Niełatwo żyć się z atmosferą szpitala, patrzeć na cierpienia ludzi. Trzeba być silnym, sprawnym i rozumieć, że czas pobytu chorego w szpitalu, to czas oczekiwań na lepszy stan zdrowia, że dobra książka dana do ręki chorego skraca czas jego oczekiwań.

Pamiętać trzeba również, że zainteresowania czytelnicze są tak różne, jak różni są pacjenci przebywający w szpitalu, Niełatwo zadowolić wszystkich. Pani Danusia stara się jednak. Chociaż codziennie pokonywanie pięter jest uciążliwe, pani Danusia nie narzeka, lubi swą pracę, pokonuje własne słabości i stresy. Rozumie cierpienia innych. Często korzysta z księgozbioru MiGBP, by zadowolić chorego, gdy książki brak we własnych zbiorach. Codziennie od godz. 10³⁰ do 12⁰⁰ obchodzi wszystkie oddziały - przynosi książki, zbiera zamówienia nie tylko wśród tych, którzy muszą leżeć ale także od tych, którzy chodzą, gdyż biblioteka znajduje się w piwnicy jednego z trzech pawilonów. Rzadko więc można spotkać pacjenta w samej bibliotece.

Poza roznoszeniem książek i pracą techniczną pani Danusia znajduje czas również na to, by na Oddziale dla

dzieci wyświetlić lub przeczytać bajkę, przeprowadzić konkurs rysunkowy czy kwiz. Dzieci bardzo lubią panią bibliotekarkę. Te, które muszą leżeć dłużej, czekają na jej przyście z radością. Zapominają wtedy choć na chwilę p tęsknocie za domem, uśmiechem matki czy ojca.

Dla książki i trudnej pracy bibliotekarki w szpitalu kluczborskim znajduje się wiele zrozumienia i życzliwości. Kogo spytałam na korytarzu szpitalnym, każdy wiedział, gdzie i w jakich warunkach znajduje się biblioteka.

O godzinach pracy biblioteki informują wywieszki znajdujące się na każdym oddziale. Na trzech oddziałach ustawione są również skrzynki zwrotów, do których pacjenci wrzucają książki, które pożyczyli. Skrzynki te codziennie opróżniane są przez bibliotekarkę po obejściu wszystkich oddziałów. Znajdują się w nich nie tylko zwroty ale i zapotrzebowania na książki, wrzucone przez pacjentów. Już w bibliotece bibliotekarka dokonuje odpisów, a także przygotowuje książki zamówione na dzień następnny.

Dr Adam Ross w rozmowie podkreśla pozytywny wpływ książki w leczeniu chorych, zwłaszcza tych, którzy przez wiele tygodni, a nieraz miesięcy nie mogą wstać z łóżka. Rolę książki w leczeniu chorych docenia także dyrektor mgr inż. Henryk Jarowicki, który zapewnia, że mimo trudności lokalowych z jakimi boryka się szpital kluczborski widzi potrzebę polepszenia warunków biblioteki. Zapewnia, że z chwilą ukończenia remontu pawilonu, do którego zostanie przeniesiony oddział dziecięcy, biblioteka otrzyma na swą działalność 2 pomieszczenia w pawilonie, w którym obecnie mieści się oddział dziecięcy.

Młoda, od niedawna pracująca w filii szpitalnej pani Danusia w szpitalu znana jest wszystkim ze swej życzliwości. Często podkreślano jej rzetelny stosunek do wykonywanych obowiązków. Jej starania, by zaspokoić zainteresowania nie tylko chorych, ale także personelu.

W rozmowie ze mną pani Danusia zwróciła uwagę na brak książek dla ludzi z osłabionym przez chorobę wzrokiem, że często ci chorzy są pozbawieni kontaktu z literaturą, gdyż czcionka jaką drukowane są książki obecnie jest za mała. Niektórzy chorzy rezygnują z już wypożyczonej książki nie doczytawszy jej do końca gdyż mały druk ich męczy. Wskazane byłoby, żeby zainteresować tym problemem ludzi zajmujących się czytelnictwem chorych w skali ogólnokrajowej, aby wybrane tytuły książek drukować większą czcionką z przeznaczeniem dla ludzi chorych i starszych.

Małgorzata Skrzypczak

Jest tu taka pani bibliotekarka,
która chodzi i namawia

Taką właśnie odpowiedź uzyskał jeden z pacjentów na pytanie skierowane do pracownika portierni Szpitala Miejskiego nr 2 w Kędzierzynie-Koźlu - czy jest w szpitalu biblioteka - ?

Bibliotekarka jest tu postacią znaną, lubianą, pojawiającą się z torbą pełną książek zawsze w odpowiedniej porze przy łóżku chorego. Pani Lidia Bogdanowicz-Chałat kierownik Filii nr 3 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kędzierzynie - Koźlu, gdyż o niej mowa, z wykształcenia jest prawnikiem, a z zamiłowania bibliotekarzem.

Pracę swoją określa tymi oto słowami: - Biblioteka szpitalna ma specyficzny charakter, różniący się od biblioteki publicznej. Swoistość tej specyfiki polega na tym, że nie wystarczy otworzyć bibliotekę o określonych godzinach i czekać na czytelnika, ale trzeba z książką wyjść do pacjenta.

Zacznijmy jednak od początku.

Dzięki staraniom byłego kierownika dawnej Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kędzierzynie pana K. Angielczyka w 1973 roku przy szpitalu Miejskim nr 2 zostaje otwarta filia biblioteczna. Wyposażenie biblioteki zakupił szpital, natomiast zaopatrzenie w księgozbiór i pracownika zapewniła MBP. Na przestrzeni 12 lat kadra bibliotekarska zmieniła się aż pięć razy.

Pani Lidia Bogdanowicz - Chałat rozpoczęła swoją

pracę w październiku 1982 r. Na pomieszczenie biblioteki przeznaczone lokal jednoizbowy o powierzchni 107 m². Znajduje się on poza jednolitym ciągiem budynków szpitalnych i chorzy chcąc wypożyczyć książkę muszą przechodzić przez podwórze szpitalne. Jest to jeden z mankamentów biblioteki. Ponadto lokal filii jest też salą konferencyjną, w której dwa lub trzy razy w miesiącu odbywają się zebrania personelu medycznego.

Biblioteka nie posiada czytelni z wydzielonym księgozbiorem podręcznym i czasopismami.

Księgozbiór, liczący ogółem/wg danych GUS 1984/ 5.513 wol., zgromadzony został w 24 zamykanych szafach. 5.012 wol.- to literatura piękna dla dorosłych, młodzieży i dzieci stanowiąca 91 % całości zbiorów oraz 501 wol. - literatura popularnonaukowa wynosząca tylko 9 % całości zbiorów. Standardy Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń Bibliotekarzy /IFLA/ zalecane jeszcze w latach sześćdziesiątych i obecnie przewidują dla szpitali liczących do 500 łóżek 8 książek na jedno łóżko. Szpital Miejski nr 2 dysponuje 183 łóżkami / z wyłączeniem oddziału niemowlęcego i akulistycznego/ i wg obliczeń na jedno łóżko przypada ponad 30 książek.

Oprócz księgozbioru będącego własnością MBP w filii znajduje się księgozbiór fachowy - medyczny. Wynosi on 495 wol. i jest przeznaczony wyłącznie do dyspozycji lekarzy. Jest też bardzo skromny księgozbiór popularnonaukowy z dziedziny medycyny - 53 wol., będący własnością ZOZ. Zakupu nowości książkowych dokonuje MBP, a książek medycznych - szpital.

W 1984 roku MBP zakupiła 439 wol. na kwotę 39.540 zł. Szpital natomiast zakupił 27 wol. na kwotę 2.878 zł. Opracowania nowości dokonuje kierownik filii.

Udostępnianie książek, to najważniejsza czynność bibliotekarza. Z doświadczeń pani Lidii Chałat wynika, że przy systematycznym odwiedzaniu sal chorych z książkami, kilkakrotnie więcej pacjentów korzysta z biblioteki niż wtedy, gdy biblioteka ogranicza się do wypożyczeń na miejscu. Bibliotekarka stara się jednak łączyć i stosować obie formy udostępniania, gdyż każda z nich posiada swoje dobre strony.

Pacjenci, którzy mogą się poruszać, korzystają z biblioteki przez okres 8 miesięcy od kwietnia do października w zależności od sprzyjającej aury /do biblioteki trzeba przejść przez podwórze/. Przez pozostałe 4 miesiące udostępnianie księgozbioru spoczywa wyłącznie na bibliotekarce, która 2 razy w tygodniu dokonuje wymian książek na oddziałach, donosząc je w torbie lub rozwożąc je na wózku.

Widok książek przyciąga wzrok, przykład wypożyczającego książki sasiada działa zachęcająco. Książki są donoszone również na oddział dermatologiczny, który jest oddalony od biblioteki około 250 m i znajduje się poza obrębem budynku głównego szpitala. Czytelnicy tego oddziału nie mają w ogóle możliwości samoczynnego nawiązania kontaktu z biblioteką. Wybór literatury ogranicza się więc do książek przyniesionych przez bibliotekarkę w torbie. Naczelny Lekarz Szpitala, znając kłopoty biblioteki związane z udostępnianiem księgozbioru, zezwolił na wypożyczanie książek w klubie "Ruchu". Klub ten znajduje się w budynku głównym szpitala. Ta forma udostępniania ma zastosowanie przez dwa dni w każdym tygodniu.

Wg danych GUS 1984 na koniec roku zanotowano 546 czytelników w tym: 383-to czytelnicy pacjenci i 163 czytelnicy stałi. Wśród czytelników stałych 102 osoby to personel medyczny, a 61 to czytelnicy, którzy byli pacjentami i po wyjściu ze szpitala nie zerwali kontaktu z biblioteką.

Wszyscy czytelnicy wypożyczyli ogółem 8.246 książek. 95 % wypożyczeń stanowiła literatura piękna, a tylko 5 % popularnonaukowa. Warto podkreślić fakt, że 68 % personelu medycznego wypożycza w filii książki.

Wśród chorych krążą również książki z innych bibliotek publicznych dostarczane przez odwiedzających. Na podstawie rozmów przeprowadzonych z czytelnikami oddziału urologicznego stwierdzono, że niemal każda książka, która znajduje się w obrębie szpitala krąży z rąk do rąk i z sali do sali.

Miernikiem aktywności czytelniczej pacjentów jest ilość książek przeczytanych w ciągu określonego odcinka czasu.

Najaktywniejszą grupę wśród czytelników filii stanowili robotnicy /7,8 wypożyczeń na 1 czytelnika / oraz renciści i emeryci, a następnie pracownicy umysłowi /6,4 wypożyczenia na 1 czytelnika/.

Należy również stwierdzić, że więcej książek czytają mężczyźni /7,6 wypożyczeń na 1 czytelnika/, niż kobiety /6,6 wypożyczeń na 1 czytelnika/.

Wg opinii kierownika filii największą poczytnością cieszą się książki autorów znanych. Są to przede wszystkim powieści obyczajowe i sensacyjno - kryminalne o mniejszych walorach artystycznych, ale spełniające nieocenioną rolę jako środek relaksu i uspokojenia.

Nie zawsze preferencje czytelnicze czytelników - pacjentów znajdują odbicie w wyborach czytelniczych. Pani Lidia zna bardzo liczne przykłady, że czytelnik wyrobiony, o wysokiej kulturze czytelniczej prosi o lekturę bardzo łatwą /np. powieści kryminalne/, gdyż o wyborach czytelniczych decydują także predyspozycje psychiczne czytelnika. Wybory czytelnicze zależą również od stopnia zaawansowania choroby czytelnika - pacjenta.

Otóż osoby wykształcone w czasie choroby sięgają po lekturę lekką i przyjemną. Natomiast gdy kryzys choroby mija i wracają do normy psychicznej, wtedy proszą o książkę o wyższej wartości literackiej.

Poznać psychikę chorego, wyczuć konkretną sytuację poszczególnego pacjenta, podać mu w odpowiednim momencie tę właściwą książkę, to zadanie ogromnie trudne, możliwe do wykonania tylko przy ścisłej współpracy bibliotekarza z personelem medycznym.

W Szpitalu Miejskim nr 2 w Kędzierzynie - Koźlu lekarze i pielęgniarki przejawiają bardzo życzliwy stosunek i zrozumienie dla wszelkich działań podejmowanych przez kierownika biblioteki na rzecz upowszechniania czytelnictwa w środowisku szpitalnym. Personel medyczny służy radą i pomocą w doborze odpowiedniej lektury. Biblioterapeutyczna rola książki jest zauważana i popularyzowana przez lekarzy. Nawiązuje się nić porozumienia pomiędzy lekarzem, pacjentem i bibliotekarzem.

Autorytet i uznanie dla swojej pracy pani Lidia Bogdanowicz-Chałat zdobywa swoją postawą, znajomością literatury i umiejętnością polecenia odpowiedniej książki.

Janina Nowakowska

Działalność biblioteki w środowisku
szpitalnym na przykładzie Filii nr 7
Miejskiej Biblioteki Publicznej
w Kędzierzynie - Koźlu

Na terenie miasta Kędzierzyna - Koźla funkcjonują trzy szpitale: nr 1 w Koźlu, nr 2 w Kędzierzynie i jeden specjalistyczny w Sławięcicach. Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu wychodząc naprzeciw potrzebom czytelniczym pacjentów uruchomiła we wszystkich trzech szpitalach filie biblioteczne. Jedną z nich jest filia nr 7 w szpitalu nr 1 w Kędzierzynie-Koźlu - uruchomiona w 1971 r. Mieści się w centralnym punkcie szpitala i zajmuje powierzchnię 22 m², podczas, gdy minimalna norma dla tego typu placówki wynosi 30 m².

Warunki lokalowe nie sprzyjają pełnej pracy bibliotecznej. Biblioteka zajmuje jednoizbowe pomieszczenie bez dziennego światła. Okna wychodzące do drugiego pomieszczenia, w którym mieści się Klub "Ruch", są szczelnie zasłonięte, a jedna żarówka oświetlająca salę jest niewystarczająca.

Biblioteka wyposażona jest w regały metalowe, biurko dla bibliotekarza i katalogi. Ciężkość pomieszczenia uniemożliwia założenie choćby "kącika czytelnianego" stwarzającego okazję do przejrzenia prasy. Pacjenci odczuwają przecież potrzebę łączności ze światem.

Zarówno pomieszczenie jak i wyposażenie udostępnił nieodpłatnie Zespół Opieki Zdrowotnej w Kędzierzynie-Koźlu, a pracownika zatrudnia Miejska Biblioteka Publiczna.

Na przestrzeni ostatnich kilku lat personel biblioteki ulegał częstym zmianom. Nie było to z korzyścią dla pracy placówki. Od 15 grudnia 1984 r. funkcję kierownika Filii pełni p. Bożena Wojciechowska, zatrudniona na ryczałcie /125 godz./ Pracownica posiada wykształcenie średnie ogólne. Brak kwalifikacji zawodowych bibliotekarka uzupełni drogą kształcenia zaocznego.

Księgozbiór, stale uzupełniany nowościami, podzielony jest na literaturę piękną dla dorosłych w układzie alfabetycznym, literaturę dla dzieci i młodzieży w układzie poziomym. Wyeksponowano również literaturę popularnonaukową, m.in. II wojnę świat., sport, nauki przyrodnicze, historię, biografie. Ponadto biblioteka gromadzi fachowy księgozbiór medyczny.

Księgozbiór biblioteki jest bogaty i na koniec 1984 r. wynosił 5.197 wol., w tym. lit. pięknej dla dzieci - 1.549 wol., co stanowi 29,8 % ogółu zbiorów, lit. pięknej dla dor. - 2.847 wol., co stanowi 54,8% ogółu zbiorów. Z innych działów - 801 wol., co stanowi 15,4 %.

Literatura beletrystyczna reprezentowana przez klasyków polskich i obcych stanowi więcej niż 2/3 zbiorów /84,5%/. Ponadto na jednego pacjenta przypada 13,2 książki /szpital liczy 392 łóżka/, czyli więcej niż przewidziane jest to w normach.

Zakup nowości wydawniczych dokonuje prac. Działu Gromadzenia i Opracowania Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kędzierzynie - Koźlu. Dokonując zakupu bierze pod uwagę specyficzne środowisko, w jakim działa biblioteka, a więc kompletuje się książki najbardziej poczytne, poszukiwane.

Fachową literaturę medyczną zakupuje Zespół Opieki Zdrowotnej w Kędzierzynie-Koźlu, a opracowuje i wpisuje do oddzielnego inwentarza pracownik biblioteki. Nowości z tej dziedziny najczęściej trafiają bezpośrednio po

opracowaniu na poszczególne oddziały szpitala.

W roku 1984 biblioteka zakupiła 434 wol., w tym 267 egz. z literatury pięknej. Zdezaktualizowaną literaturę medyczną biblioteka wycofuje z udziałem komisji złożonej z lekarzy.

Biblioteka prowadzi dwa katalogi dla czytelników dorosłych: alfabetyczny - informujący jakie pozycje posiada placówka oraz rzeczowy - odzwierciedlający zawartość treściową księgozbioru, ułożony wg wykazu działów klasyfikacji dziesiętnej. Ponadto biblioteka posiada katalog poziomowy dla dzieci, w układzie alfabetycznym. Katalogi są mało wykorzystywane przez czytelników, którzy wolą wybierać książki bezpośrednio z półek lub za pośrednictwem bibliotekarki.

Swym zasięgiem biblioteka obejmuje łącznie 392 łóżka dla chorych na Oddziałach Chirurgicznym, Wewnętrznym, Laryngologicznym, Ortopedycznym, Ginekologicznym i Położniczym. Na koniec 1984 r. zanotowano 1.044 czytelników /pacjentów i personelu medycznego/, z tego 72,3 % stanowią prac. umysłowi i młodzież.

Nasuwa się wniosek, iż pewne pozytywne przyzwyczajenia czytania nie ulegają zahamowaniu, mimo, że czytelnik, przebywa /przymusowo/ w specyficznych warunkach szpitalnych.

W roku bieżącym na dzień 30.06 biblioteka zanotowała 494 czytelników. Średnio dziennie z usług biblioteki korzysta 38 osób, wypożyczając 93 książki.

W roku 1984 wypożyczono 17.718 książek, w tym: lit. pięknej dla dzieci - 2.725 wol. /15,4 %/, lit. pięknej dla dor. - 12.378 wol. /69,9 %/, lit. z innych działów - 2.615 wol. /14,6 %/.

Największym zainteresowaniem wśród pacjentów cieszą się książki relaksujące, uspokajające, np. Kraszewski

/wszystkie jego utwory/, Sienkiewicz /szczególnie Trylogia/, Paukszta, Wańkowicz, Unset, Wieczerska, Jackiewiczowa. Kobiety najczęściej pytają o Rodziewiczówną, Mniszkówną, Muszyńska-Hoffmannową, Samozwaniec, Fleszarową-Muskat, Mitchel. Biblioteka nie zawsze zaspokaja potrzeby czytelnicze pacjentów, bowiem placówka cierpi na brak tych najbardziej poszukiwanych pozycji.

Mężczyźni swoje zainteresowania najczęściej ograniczają do tematyki historycznej, wojennej /Krawczuk, Wańkowicz, Jasienica/, przygodowej /London, Cooper, Fiedler, Curwood, Budrewicz/, fantastycznej, reportażowej, sensacyjnej /tzw. "kryminały"/.

Zdarzają się pacjenci szukający książek pobudzających do refleksji, poruszających problemy życia i śmierci. Pytają wówczas o Freuda, Tatarkiewicza, Kosidowskiego.

Mimo braku oddziału dziecięcego w szpitalu na niektórych oddziałach przebywają dzieci, które również są czytelnikami biblioteki. Interesują ich książki o tematyce przygodowej /przede wszystkim chłopcy pytają o Szklarskiego, Niziurskiego, Bahdaja, Nienackiego/, obyczajowej /szczególnie dziewczynki czytają Makuszyńskiego, Minkowskiego, Bienkowską, Siesicką, Ostrowską, Bogusławska/, oraz baśniowej /ci najmłodszy pacjenci/.

Biblioteka sporadycznie prowadzi działalność oświatową. Dla przykładu: w roku 1984 zorganizowała 2 dyskusje nad książką /28 dzieci/, 12 wieczorów opowiadań /94 dzieci/. W roku bież. nie zanotowano żadnych form pracy.

Najlicniejszą grupą korzystającą z usług biblioteki są pacjenci z Oddziału Laryngologicznego, Chirurgii, i Ginekologii.

Pacjentom, którzy są unieruchomieni bibliotekarka przynosi książki, jednakże odbywa się to sporadycznie i nie ma stałych godzin dostarczania. Większość pacjentów przy-

chodzi do biblioteki osobiście lub jedna osoba wydelegowana wypożycza dla pozostałych.

Z rozmów przeprowadzonych z lekarzami i personelem medycznym wynika, że biblioteka w szpitalu spełnia ważną funkcję z punktu widzenia psychologicznego. Ma wielkie znaczenie przede wszystkim dla pacjentów. Wypożyczona przez czytelnika lektura często jest czynnikiem wpływającym na postawę i zachowanie pacjenta, zmniejsza jego lęki, odwraca uwagę od własnych problemów.

Sprawa polepszenia warunków lokalowych biblioteki, "leży na Miercu" Dyrekcji Szpitala. Z inicjatywy Społecznego Komitetu Budowy Pawilonu powstanie pawilon przy szpitalu, w którym mieścić się będzie pion dla Matki i Dziecka, a także przewiduje się pomieszczenie dla biblioteki. Jest to jednakże kwestia co najmniej 5-ciu lat.

W opinii pacjentów biblioteka jest niezbędna w środowisku szpitalnym. Wielu z nich w trakcie przymusowego pobytu nadrabia zaległości w czytaniu, szczególnie pacjentki chwala sobie możliwość korzystania z usług biblioteki. Dzieciom wypożyczona książka racjonalnie wypełnia czas choroby.

Rolę czytelnictwa wśród chorych najlepiej ujęła Wanda Kozakiewicz stwierdzając: "Książka z całą pewnością nie może wyleczyć z choroby, zastąpić zabiegu chirurgicznego ani środka farmaceutycznego z wyjątkiem może niekiedy środków nasennych, o czym wiedzą dobrze czytelnicy książek do poduszki. /.../ Książka może jednak skompensować niektóre nie zaspokojone potrzeby psychiczne, lub przynajmniej złagodzić skutki ich frustracji, a także wywrzeć wpływ na postawy i zachowania pacjentów."

/Kozakiewicz W., Brzózka B.: Biblioteka szpitalna dla pacjentów. Poradnik. Warszawa: Stow. Bibl. Pol., 1984 s.54/

Alicja Bujak

Filia szpitalna w Namysławie

Namysłów - miasto w północno-wschodniej części województwa opolskiego. Przy ulicy Oleśnickiej tegoż miasta stoi duży gmach z czerwonej cegły. Jest to szpital im. Janusza Korczaka - pedagoga, pisarza i lekarza. 1 czerwca 1975 r. została otwarta w tym szpitalu specjalistyczna filia biblioteczna - biblioteka szpitalna. Powstała na bazie działającego od kilku lat punktu bibliotecznego. Celem istnienia i powinnością tej biblioteki jest pomóc pacjentom w przetrwaniu i przezwyciężaniu choroby poprzez książkę w ramach tzw. biblioterapii.

Biblioteka usytuowana została na oddziale wewnętrznym mieszczącym się na II piętrze, w 1 bardzo małym pokoju o pow. 10 m². Księgozbiór biblioteki liczył wówczas 811 wol. Dzieci mogły wybierać swoje ulubione książeczki spośród 148 pozycji, dorośli mieli do dyspozycji 482 pozycje beletrystyczne, natomiast 181 książek stanowiło księgozbiór popularnonaukowy. Z biblioteki skorzystało w 1975 roku 930 pacjentów, którzy wypożyczyli 8.120 książek.

W roku 1978 biblioteka została przeniesiona na parter budynku, gdzie otrzymała także 1 pomieszczenie, ale o pow. 30 m².

W 1983 roku miała miejsce kolejna przeprowadzka biblioteki do mniejszego, od poprzednio zajmowanego, pomieszczenia. Na potrzeby biblioteki przeznaczono pokój na parterze o pow. 20 m². I w tym pomieszczeniu biblioteka działa do dziś. 20 m² to niewiele. Rozmieszczenie na tej powierzchni podstawowego wyposażenia biblioteki tak, aby pozostało jeszcze trochę miejsca dla czytelników i bibliotekarki, może okazać się

nie łąda sztuką. Jak potwierdza jednak praktyka, bibliotekarze i ten egzamin zdają pomyślnie. Sobie tylko wiadomym sposobem umieściła bibliotekarka na tych 20 m²: 13 regałów z 5 tys. książek, 5 stolików z krzesłami dla pacjentów chcących przeczytać prasę lub przeglądać książki na miejscu, biurko, szafkę katalogową, regał z księgozbiorem medycznym ZOZ-u, stolik okolicznościowy i 2 fotele. Na swobodne poruszanie się czytelników wśród regałów z książkami pozostało niewiele miejsca. Dyrekcja szpitala, mimo wielkiej życzliwości dla tej placówki, mając poważne trudności lokalowe nie jest w stanie wygospodarować dla biblioteki większego pomieszczenia. I taka jest prawidłowość. Potrzeby chorych w zakresie leczenia ich dolegliwości są bowiem najważniejsze i muszą być w pierwszym rzędzie zrealizowane.

Biblioteka szpitalna jest bardzo chętnie odwiedzana przez pacjentów i personel szpitala. W czasie mojego pobytu w tej placówce co chwilę otwierały się drzwi. Jedni wchodziłi tylko po to, aby powiedzieć "dzień dobry", inni po książkę lub prasę. Nie bez znaczenia jest tu osoba bibliotekarki-pani Jadwigi Starczyńskiej, która pracuje w tej bibliotece od pierwszego dnia jej działalności. Właściwy człowiek na właściwym miejscu - to nie popularne, stereotypowe stwierdzenie, to obiektywna rzeczywistość potwierdzona opinią dyrekcji, personelu i pacjentów szpitala. Życzliwość, uśmiech, cierpliwość, szacunek dla cierpienia - to niezaprzeczalne walory pani Jadwigi. Jak sama mówi, ta właśnie praca daje jej największą satysfakcję zawodową i poczucie dobrze spełnionego obowiązku nie tylko jako bibliotekarki wobec czytelników, ale przede wszystkim jako człowieka mogącego pomóc szłowiekowi potrzebującemu i oczekującemu tej pomocy. Słowa wypowiedziane przez bibliotekarkę, legitymującą się 31-letnim stażem pracy zawodowej i mającą szerokie kontakty z ludźmi z racji pełnionych funkcji zawodowych /instruktor

biblioteki powiatowej, potem pracownik czytelnicy/ mają swoją niezaprzeczalną wagę odpowiedzialności popartej olbrzymim doświadczeniem w kontaktach międzyludzkich.

I w tym małym pogodnym miejscu, ale w bardzo serdecznej atmosferze już 10 -ty rok pani Jadwiga spotyka się ze swoimi czytelnikami, rozmawia z nimi, pociesza, poleca książki i załatwia wiele spraw nie leżących w gestii zawodowej.

Czy wśród 4.839 wol., a taką wielkością księgozbioru dysponowała biblioteka na koniec 1984 r., pacjenci szpitala znajdują taką lekturę, która przeciwdziała destrukcyjnemu działaniu czasu na jaki zostali skazani przez niesprzyjający los ? Z całą pewnością tak! Liczba 1.603 czytelników i 16.071 wypożyczeń w roku 1984 mówią same za siebie. W I półroczu 1985 roku biblioteka szpitalna zarejestrowała 910 czytelników i 8.860 wypożyczeń. Średnia dzienna odwiedzin wynosi 40, przeciętna dzienna wypożyczeń - 80. Pacjenci szpitala mają obecnie do dyspozycji 5 tys. wol. książek i 6 tytułów czasopism. Personel szpitala może korzystać z księgozbioru medycznego liczącego 400 książek i 6 tytułów czasopism specjalistycznych. Księgozbiór biblioteki swoim zasobem treściowym obejmuje wszystkie dziedziny wiedzy. Najliczniej reprezentowana jest literatura piękna. Wśród książek z innych dziedzin wiedzy najzasobniejszy jest dział medycyny, historii, geografii, reportaży, biografii. Książki do biblioteki zakupuje Dział Gromadzenia Zbiorów MiG BP na podstawie dezyderatów bibliotekarki. Przewodnikiem po zbiorach bibliotecznych są katalogi: alfabetyczny i działowy dla dorosłych i tytułowo-poziłomy dla dzieci.

Ponieważ wśród pacjentów szpitala występuje nieznaczne zapotrzebowanie na informację, warsztat pracy informacyjnej nie jest rozbudowany. Z kartotek zagadnieniowych biblioteka prowadzi jedynie kartotekę osobową pisarzy.

Jeżeli chodzi o zainteresowania czytelnicze, to są one najróżniejsze, tak jak różni są ludzie przebywający w szpi-

taln. Pani Jadwiga na podstawie swoich wieloletnich obserwacji mówi, że pacjenci najchętniej sięgają po książki o tematyce melodramatycznej, obyczajowej, przygodowej i historycznej. Do najbardziej czytanych autorów należą: B. Prus, J. I. Kraszewski, H. Sienkiewicz, K. Siesicka, H. Fleszarowa-Muskat. Zainteresowanie znajdują także książki, o których się mówi z tytułu np. udanego debiutu, otrzymania nagrody i te, na których zostały oparte scenariusze filmowe czy teatralne.

Biblioteka jest czynna we wtorki, środy, czwartki i piątki w godz. 11⁰⁰-19⁰⁰, i w poniedziałki oraz soboty w godz. 14⁰⁰ - 18⁰⁰. W tych dniach i godzinach pacjenci, którzy mogą chodzić do biblioteki przychodzą po książki, czasopismo po prostu posiedzieć i porozmawiać z bibliotekarką. Natomiast pacjentów, którym z różnych względów nie wolno się poruszać, odwiedza pani Jadwiga codziennie w godz. 11⁰⁰ - 13⁰⁰.

Niosąc naręczkę książek przed sobą lub dźwigając je w torbie, wędruje po piętrach i salach oddziałów szpitala: chirurgicznego, wewnętrznego, urologicznego, ginekologicznego, położniczego i dziecięcego. Trzeba mieć silne nogi i zdrowy organizm, aby codziennie pokonywać te odległości; a przecież na głowie pani Jadwigi bliższy już gdzieniegdzie siwy włos. "Zapominam o zmęczeniu po każdym dniu, o bolących nogach, gdy widzę na twarzy chorych serdeczny uśmiech, radość i wdzięczność w oczach, słyszę miłe słowo" - mówi bibliotekarka, człowiek o szczerym i oddanym sercu. - "Radość sprawia mi wyświadczenie drobnych usług, jak przeczytanie lub napisanie listu, przyniesienie z kuchni kawy lub herbaty, poprawienie poduszki, kołdry, otwarcie okna, zrobienie drobnych zakupów w tutejszym klubie czy na mieście. Może mogłabym odmówić spełnienia tych próśb jako bibliotekarka, ale jako człowiek nie mogę". To bardzo mądre i wzruszające słowa.

Czas pobytu chorych w szpitalu to czas cierpienia i słabości, to czas oczekiwania. Aby pobudzić pacjentów do

aktywności w przewyciężaniu niepewnego oczekiwania i cierpienia biblioteka, oprócz polecenia lektury, organizuje pewne formy pracy z zakresu upowszechniania czytelnictwa. Dla dzieci w każdy czwartek w godz. 11³⁰ - 13⁰⁰ organizowane są: głośne czytanie lub opowiadanie bajek, konkursy rysunkowe, kwizy literackie. Dzieci wykonują także okolicznościowe gazetki i wystawki. Z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka pani Jadwiga ze swoją czeredą przygotowuje atrakcyjny program dla personelu i pacjentów. Bardzo potrzebny byłby w tej pracy gramofon lub magnetofon z zestawem bajek oraz mały projektor do wyświetlania bajek.

Natomiast dla dorosłych organizuje się spotkania z ciekawymi ludźmi, prelekcje prowadzone przez lekarzy, wystawy tematyczne, przeglądy nowości w bibliotece.

Tak przedstawia się codzienna działalność biblioteki szpitalnej w Namysłowie. Jest ona na pewno podobną do działalności tego typu bibliotek w innych szpitalach. Może jednak warto podkreślić wspaniałą współpracę biblioteki z dyrekcją szpitala i jego personelem. Zrozumienie potrzeby istnienia tej placówki na terenie szpitala i roli książki w leczeniu jest godne pochwały i naśladowania.

Nie łatwo jest żyć się na co dzień z atmosferą szpitala, patrzeć na cierpienie, żyz, smutek, a często być świadkiem tragedii. Trzeba niejednokrotnie zwyciężyć samego siebie, aby tchnąć w chorego choć szczyptę optymizmu wiedząc, że los wydał już swój okrutny wyrok. Sytuacje takie są powodem poważnych obciążeń psychicznych, stresów. Bardzo często trzeba pokonać własną słabość, aby dla chorych bardzo przeżywających swoje dolegliwości, stać się życzliwą duszą. Nieliczny personel szpitala nie zawsze może pozwolić sobie na długie rozmowy z jednym czy kilkoma pacjentami. Dlatego też chorzy tak bardzo czekają na panią Jadwigę, która dla wszystkich ma czas, uśmiech, dobre słowo i cierpliwość.

Anna Cichno

Brzeska biblioteka szpitalna

Gdy w 1966 roku oddano do dyspozycji mieszkańców Brzegu nowy Szpital Miejski im. Rafała Czerwiakowskiego, już jesienią tego samego roku rozpoczęła swą działalność biblioteka szpitalna. Była ona jedną z brzeskich filii Miejskiej Biblioteki Publicznej, która wyposażyła swoją nową placówkę w księgozbiór i potrzebny sprzęt.

Jak wynika z pierwszych zapisków w kronice filii szpitalnej początki były trudne i skromne. W małym pomieszczeniu wydzielonym dla potrzeb biblioteki pani Ola Tworowska, pierwsza kierowniczka placówki, zgromadziła nieduży księgozbiór - 1.766 woluminów i do końca 1966 r. udostępniła go 223 czytelnikom - pacjentom, lekarzom i pielęgniarce.

Trudna sytuacja lokalowa szpitala warunkowała również skromne pod tym względem możliwości biblioteki, ale nie zabrakło tu nigdy zwykłej serdeczności i życzliwości. I właśnie taka postawa ludzi zainteresowanych działalnością kulturalną na terenie lecznicy spowodowała, że adaptowano dla potrzeb biblioteki najpierw część dużego hallu, a potem w roku 1969 i w 1978 nowe pomieszczenia. Kolejne karty kroniki udokumentowują owe dwa ważne wydarzenia zdjęciami z uroczystego otwarcia nowych sal bibliotecznych, gdzie wśród książek spotkali się przedstawiciele kierownictwa Miejskiej Biblioteki Publicznej w Brzegu z wyższym i średnim personelem medycznym szpitala.

Ten ostatni, udostępniony w 1978 roku dla potrzeb biblioteki, lokal pełni funkcję wypożyczalni książek i czytelników do dnia dzisiejszego. Jest to dość duży jak na warunki szpitalne pokój o powierzchni 65 m², bardzo jasny, a przede

wszystkim bardzo czysty, estetyczny i po prostu przytulny. Regały z książkami ustawione są przy ścianach, pozostała część pomieszczenia wypełniają: biurko ustawione na wprost drzwi wejściowych, stół i sześć krzeseł stanowiących kącik czytelniczy, starannie i czytelnie opisane skrzynki katalogowe, wyeksponowane na ścianie między oknami. Jest tu również miejsce na ożywiające swą zielenią kwiaty doniczkowe i kolorowe rysunki dzieci.

Ciekawie i funkcjonalnie umieszczony jest także księgozbiór podręczny przeznaczony dla personelu medycznego szpitala. Mieszczą go dwa duże regały przy jednej z bocznych ścian pokoju, wyraźnie oddzielone od pozostałych regałów z książkami dla pacjentów. Książki zgromadzone w tym podręcznym księgozbiornie podzielone są według następujących działów: choroby wewnętrzne, choroby zakaźne, farmacja, fizjologia, dermatologia, chirurgia, ortopedia, anatomia, pediatria. Uzupełnienie fachowej biblioteczki dla personelu medycznego stanowią czasopisma lekarskie, między innymi: "Polski Tygodnik Lekarski", "Wiadomości Lekarskie", "Przegląd Dermatologiczny", "Przegląd Pediatriczny", "Pediatria Polska" - "Ginekologia Polska". Całość księgozbiornie uporządkowana i czytelnie opisana daje poczucie porządku i ładu w bibliotece, a zakładki z informacją o rodzaju książki /między innymi: książki o tematyce medycznej dla pacjentów, powieści fantastyczne/ umożliwiają łatwe dotarcie czytelnikom do pozycji zgodnych z zainteresowaniami.

Swój aktualny wygląd i sprawne funkcjonowanie w środowisku szpitalnym filia biblioteczna zawdzięcza w bardzo dużym stopniu pani Marii Kantor, która od 1 marca 1969 roku pełni w niej funkcję kierowniczkę, a mniej oficjalnie - człowieka, który wszystkim pomaga. Pani Maria dysponowała w 1984 roku księgozbiorem liczącym 6.504 woluminy, z których 1.373 stanowiły książki z literatury pięknej dla dzieci, 3.305 -

literatury pięknej dla dorosłych oraz 1.826 - literatury z innych działów. Zarejestrowała 1.697 czytelników, w tym 476 dzieci do lat czternastu i wypożyczyła im w ciągu tego roku 14.709 książek.

Pod opieką bibliotekarki są również dwa punkty biblioteczne usytuowane na terenie szpitala, ale w oddzielnych budynkach, w których mieszczą się oddziały szpitalne, zakaźny i neurologiczny. W 1984 roku punkty te posiadały księgozbiór liczący 1.637 woluminów, a skorzystało z niego 659 czytelników, w tym 216 do lat 14, wypożyczając 1.377 książek. W porównaniu z rokiem 1983 stan księgozbioru szpitalnej filii bibliotecznej powiększył się o 417 woluminów, wzrosła również o 28 liczba czytelników.

Najchętniej czytаныmi przez pacjentów dorosłych są książki o tematyce przygodowej, kryminalnej i fantastycznonaukowej. Jest również grupa czytelników, która wypożycza książki popularnonaukowe z zakresu medycyny. Dzieci najchętniej sięgają po bajki pogodne i wesołe, książki przygodowe, czytają lektury szkolne.

Działalność kulturalno - oświatowa, którą prowadzi biblioteka, obejmuje swym zasięgiem zarówno pacjentów jak i personel medyczny szpitala. Wszystkie ważniejsze imprezy mają swoje odzwierciedlenie w kronice placówki w postaci notatek, zdjęć i wpisów. Często uczestniczą w nich lekarze i pielęgniarki. Wśród różnych form tej działalności najwięcej jest konkursów i zgaduj-zgaduli, między innymi o Warszawie, zabytkach Brzegu, o książkach i sławnych ludziach, a w 1972 roku zorganizowany został konkurs dla pielęgniarek. Znaczną liczbę imprez stanowią spotkania außerskie, a także tradycyjne już dzisiaj na terenie lecznicy "Mikołajki" /6.XII./ oraz Dzień Dziecka.

Mali pacjenci chętnie uczestniczą w licznych konkursach rysunkowych, wieczorach bajek, opowiadań i filmów,

są również współtwórcami teatrzyku kukiełkowego pod nazwą "Słoń PytaJko".

Życzliwe nastawienie pracowników szpitala i aktywna postawa bibliotekarki, pani Marii Kantor, sprawiły, że w 1970 roku w jednym z pomieszczeń rozpoczęła działalność szkoła podstawowa, w której dochodzący nauczyciele uczą małych pacjentów. Tradycją są również uroczyste zakończenia roku szkolnego uatrakcyjniane okolicznościowymi imprezami, które organizuje biblioteka. Jeszcze inną formą działalności kulturalno-oświatowej są wystawki o różnorodnej tematyce. Ich ekspozycja wychodzi często poza teren szpitala i gości w zaprzyjaźnionym z biblioteką Klubie.

W dowód wdzięczności klub obdarowuje bibliotekę drobnymi upominkami w postaci kredek, farb i bloków rysunkowych dla dzieci.

Jednakże szczególne miejsce zajmuje w bibliotece szpitalnej wybór i dostarczanie książek na oddziały dla pacjentów - tych najmłodszych i w wieku podeszłym, dla osób z ograniczoną możliwością poruszania się bądź unieruchomionych, często na długie miesiące w swych łózkach. Specjalną troską darzy bibliotekarka pacjentów z Oddziału Ortopedycznego, tu najczęściej kieruje swe kroki, niosąc pokafknie wypełnione książkami torby. Pamięta też pani Maria i o innych pacjentach, wiele czasu poświęca na indywidualne rozmowy z dziećmi o książkach.

W pracy bibliotekarki zdarzają się także rozmowy i sytuacje, które trudno określić jest mianem działalności kulturalno-oświatowej czy działań na rzecz upowszechniania czytelnictwa. Pisanie listów pacjentom, robienie dla nich drobnych zakupów, rozmowy z chorymi na różne, często bardzo osobiste, tematy - oto jakże odmienna część pracy bibliotekarza w szpitalu, człowieka, który dla każdego ma czas, uśmiech i wiele życzliwości, i który z pełną świadomością,

że przyszło mu działać w bardzo specyficznym środowisku, pragnie sprostać wszelkim sytuacjom.

Opinia personelu szpitala o bibliotece i jej kierownicze jest bardzo przychylna. W słowach sióstr oddziałowych z Oddziału Ortopedycznego i Oddziału Wewnętrznego zawarty został praktycznie cały sens istnienia i działalności takiej placówki w lecznicy.

Biblioteka jest tu po prostu dobrodziejstwem dla chorych dorosłych i dzieci. Często dobra książka pozwala oderwać się od otaczającej ich atmosfery szpitala. Gdy inna działalność kulturalna na terenie lecznicy jest praktycznie zerowa, to właśnie biblioteka i organizowane przez nią różne imprezy ratują sytuację.

Zdarzają się również przypadki, że w szpitalu "rozczytują się" pacjenci, którzy wcześniej bardzo rzadko sięgali po książkę. Także personel szpitalny dużo korzysta z księgozbioru medycznego zgromadzonego w bibliotece. Przychodzą tu po informacje i książki zarówno lekarze jak i młode pielęgniarki, które otrzymują materiały potrzebne na szkolenia i w procesie samokształceniowym.

W brzeskim szpitalu panuje opinia, że biblioteka jest tu bardzo potrzebna, mówią tak zarówno pacjenci jak i siostry oddziałowe, które dodają jeszcze, iż nie wyobrażają sobie biblioteki bez pani Marii. I jest to na pewno opinia rzetelna i prawdziwa. Choć szpitalne łóżka stoją w pokojach blisko obok siebie, chociaż telewizory na oddziałach umieszczone są we wnękach korytarzy, to biblioteka ma swoje oddzielne pomieszczenie i uzasadnione swą działalnością prawo bytu w lecznicy. Tu pacjenci przychodzą po "lek" na bezsenność, przygnębienie, samotność, tu lekarze i pielęgniarki otrzymują potrzebne książki z zakresu medycyny, czasopisma fachowe i informacje o interesujących ich wydawnictwach.

Z tej szpitalnej filii bibliotecznej wychodzi codziennie - od wielu lat - pani Maria Kantor niosąc swym małym i dużym pacjentom książki. Oprócz książek zawsze ma pogodny uśmiech, życzliwe słowa.

Gabriela Jarzabek

Biblioteka szpitalna w Nysie

Biblioteka szpitalna działająca przy Szpitalu Miejskim im. E. Biernackiego w Nysie historią swoją sięga 1947 r. Początkowo był to niewielki i słabo zorganizowany księgozbiór. Dopiero od 1948 r. bibliotece zapewniono prawną podstawę działalności /statut Szpitala Miejskiego/ oraz opiekuna w osobie dyrektora szpitala.

Do 1952 r. lokal i księgozbiór tej placówki był własnością szpitala. W tym roku kierownictwo Miejskiej Biblioteki Publicznej w Nysie wystąpiło z inicjatywą utworzenia przy szpitalu filii tej biblioteki. Przejęty wówczas księgozbiór liczył 210 woluminów. Pozostawał on własnością szpitala do końca 1969 r., a w 1970 przekazany MBP w Nysie.

Od następnego roku można mówić o znacznym ożywieniu działalności biblioteki; systematycznie wzrasta księgozbiór, wzbogacany tak w literaturę fachową - medyczną, jak i literaturę piękną.

Do 1975 r. fluktuacja kadr w tej placówce była bardzo duża. Z pewnością to również było przyczyną jej nie najlepszej organizacji i słabej współpracy ze środowiskiem. Od 1975 r. prowadziła tę bibliotekę p. Halina Kaletowska, której praca i zaangażowanie znalazły uznanie tak wśród pacjentów i pracowników szpitala jak i dyrekcji MiGBP w Nysie. W 1984 r. rozpoczęła pracę w tej placówce mgr Danuta Ostrowska-Chomyn, a p. H. Kaletowska już w uzyskanym tytule magistra bibliotekoznawstwa objęła funkcję instruktora w MiGBP w Nysie.

Obecnie biblioteka szpitalna mieści się w budynku szpitala dziecięcego na wysokim parterze. Zajmuje jedno pomie-

szczenie o powierzchni 18 m². Według norm powierzchniowych dla bibliotek szpitalnych placówki działające przy szpitalach liczących do 300 łóżek powinny posiadać powierzchnię minimum 21 m². /metraż obejmuje tylko wypożyczalnię/.

Lokal jest jasny, czysty z estetycznym wystrojem. Pomimo ciasnoty wygospodarowano także miejsce na kącik czytelniczy. Liczy on tylko dwa miejsca, ale jest to wystarczające. Mankamentem zgłaszany przez czytelników jest nieprenumerowanie przez bibliotekę czasopism. Była to sprawa dyskutowana przez kilka lat, ale znalazła wreszcie zakończenie. Zdecydowano, że od połowy 1985 r. zostanie zaprenumerowanych 5 do 6-ciu tytułów czasopism, które będą udostępniane korzystającym z biblioteki w kąciku czytelniczym. Czytelnicy korzystający z księgozbioru na miejscu mają możliwość samodzielnego wyboru książek dzięki zastosowaniu wolnego dostępu do półek.

Księgozbiór liczący 6.893 woluminy /1984 r./ podzielony jest na literaturę polską, obcą i literaturę z innych działów. Literatura polska ułożona jest alfabetycznie, a obca podzielona jest według języków i w ich obrębie ułożona także alfabetycznie. W literaturze popularnonaukowej zastosowano układ wg UKD. Biblioteka posiada również książki dla dzieci i młodzieży. W ich układzie zastosowano układ poziomowo-działowy, z wydzieleniem na osobnej półce lektur szkolnych. Struktura księgozbioru przedstawia się następująco:

literatura dla dorosłych	- 3.320 wol. /48,2 %/
literatura dla dzieci	- 1.627 wol /23,6 %/
lit. z innych działów	- 1.946 wol. /28,2 %/

Od 1978 roku na polecenie ZOZ pracownik biblioteki utworzył oddzielny zbiór, składający się wyłącznie z fachowej literatury medycznej, do której chorzy nie mają dostępu. Księgozbiór ten liczy ponad 700 pozycji, z których część przekazano na poszczególne oddziały szpitalne do dyspozycji lekarzy, tworząc podręczne biblioteczki fachowe.

Zakupem i opracowaniem literatury medycznej zajmuje się bezpośrednio pracownik biblioteki szpitalnej, natomiast zakup i opracowanie literatury z innych działów prowadzi MiGBP. Zakup książek do biblioteczek fachowych przeprowadzany jest z funduszu szpitala, ale kwoty asygnowane na ten cel nie są duże, tak jak i liczba zakupywanych tytułów.

Biblioteka obsługuje chorych z oddziałów: wewnętrznego, chirurgii ogólnej i urazowej, skórno - wenerologicznego, laryngologii, neurologii, ginekologii i dziecięcego. Na oddziale zakaźnym w 1979 r. został zorganizowany punkt biblioteczny. Prowadzony jest on przez pielęgniarkę, jako że bibliotekarz nie ma wstępu na ten oddział. Księgozbiór nie jest wymieniany i obecnie liczy on 1.240 woluminów z których korzysta 251 czytelników /1984 r./Są to wyłącznie czytelnicy sezonowi. W sumie biblioteka obsługuje 1.043 czytelników w tym 789 czytelników sezonowych - pacjentów szpitala.

Około 16,5 % chorych przebywających na leczeniu szpitalnym korzysta z usług biblioteki. Najaktywniejszą grupę, około 50 % stanowią czytelnicy powyżej lat 30-tu. Liczba wypożyczeń kształtuje się w granicach 9.000 wol. rocznie /w 1984 r. - 9.098 wol./

Zainteresowania czytelnicze są zróżnicowane: z badań przeprowadzonych przez mgr Halinę Poteżałowicz wynika, że najczęściej poszukiwaną literaturą są powieści o tematyce historycznej, sensacyjnej, rzadziej obyczajowej i psychologicznej. Literaturą popularnonaukową interesują się czytelnicy o wcześniej skryształizowanych zainteresowaniach. Dla większości użytkowników kontakt z biblioteką nie był pierwszym; tylko nieliczni dopiero w szpitalu zainteresowali się książką. Najczęściej poszukiwanymi są pozycje takich autorów jak: A.Dumas, J.I.Kraszewski, W.Grabski, W.Scott, wśród młodzieży popularnością cieszą się książki np.K.Sieśkiewicza, M.Musierowicza, E.Niziurskiego, A.Szklarskiego.

Utrudnieniem pracy bibliotekarza w Szpitalu Nyskim jest to, że biblioteka nie mieści się w głównym budynku szpitala tylko w budynku po drugiej stronie ulicy. Jest to uciążliwe dla czytelników, którzy muszą przechodzić przez ulicę aby skorzystać z biblioteki, jak i dla bibliotekarza, który odwiedza poszczególne oddziały 3 razy w tygodniu z naręczem książek bez względu na warunki atmosferyczne. Optymalnym wyjściem z tej sytuacji byłoby wygospodarowanie dla biblioteki pomieszczenia w głównym budynku, jednakże dyrekcja szpitala nie interesuje się zbytnio problemami biblioteki. Świadczy o tym chociażby fakt, że wysunięto projekt przeniesienia biblioteki do budynku odległego od szpitala o 200 m. Tylko dzięki interwencji bibliotekarza i dyrekcji MiGBP w Nysie projekt ten nie został zrealizowany, Ważną rolę dla rozwoju czytelnictwa w szpitalu spełnia pracownik biblioteki. Jego zaangażowanie, chęć dotarcia do czytelnika i zainteresowanie go odpowiednią literaturą jest w tej pracy bardzo ważne. Ze względu na nienajlepsze warunki lokalowe i specyfikę środowiska biblioteka nie ma możliwości prowadzenia na szeroką skalę pracy kulturalno - oświatowej. Ogranicza się ona do wyświetlania przeźroczyc dla dzieci, głośnego czytania bajek, konkursów rysunkowych i sporadycznych dyskusji nad książką z czytelnikiem dorosłym.

Poza wypożyczaniem i pracą kulturalno - oświatową biblioteka prowadzi także działalność informacyjną. Kwerendy rozwiązywane są przy pomocy bogatego księgozbioru podręcznego, katalogów i kartotek zagadnieniowych.

Katalogi opracowywane przez bibliotekarza tej placówki to: katalog alfabetyczny, rzeczowy, poziomowo - tytułowy lit. dla dzieci i młodzieży i odbębny katalożek literatury medycznej.

Tematyka rozwiązywanych kwerend jest różnorodna, tak jak wiek i zajęcie zgłaszających się z prośbą o rozwiązanie problemu.

Najczęściej zgłaszają się uczniowie szukający odpowiedzi na pytania wynikłe z programu szkolnego. Na temat znaczenia bibliotek szpitalnych napisano już wiele. Ich przydatność dla środowiska oceniana jest w różny sposób, czasem nawet kwestionuje się istnienie współzależności pomiędzy samopoczuciem pacjenta a treścią przeczytanych przez niego w szpitalu książek. Rola książki w procesie zdrowienia jest umniejszana właśnie przez lekarzy. Tak jest również w szpitalu w Nysie. Z ankiety przeprowadzonej przez mgr H. Poterałowicz wynika, że żaden z lekarzy nawet nie próbował zainteresować swoich pacjentów lekturą, a przecież książka jest czynnikiem sprzyjającym zdrowiu psychicznemu a także łagodzi skutki frustracji i wpływa na postawy i zachowanie się pacjentów.

Antonina Solka

"Bibliografia Województwa Opolskiego"

Rzadko w fachowych czasopismach bibliotekarskich pisze się o bibliografiach; jeszcze rzadziej jest okazja, aby donieść o ukazaniu się nowej bibliografii, opracowanej w jakimś ośrodku czy bibliotece. Mam więc tę rzadką przyjemność, iż mogę poinformować zainteresowanych, że w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Opolu jest opracowywana bieżąca bibliografia przedmiotowa Opolszczyzny, której tom pierwszy ukazał się w roku 1983.

"Bibliografia Województwa Opolskiego" jest rocznikiem. Tom pierwszy zbiera materiały dotyczące roku 1980. Sukcesywnie ukazywać się będą tomy zawierające materiał z lat następnych.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu od lat gromadziła materiały bibliograficzne dotyczące naszego województwa w kartotece regionalnej, z której i obecnie można korzystać w tamtejszym Ośrodku Informacji. Ale kartoteka jest jedna, znajduje się w określonym miejscu; tymczasem "Bibliografię..." może mieć na biurku każdy zainteresowany problematyką Opolszczyzny, kierują ją autorzy do pracowników nauki, oświaty i kultury, administracji państwowej, działaczy społecznych, miłośników regionu, młodzieży szkół średnich i akademickich.

Bibliografia Województwa Opolskiego" wchodzi w skład ogólnopolskiego systemu bibliografii regionalnych, którego tworzenie rozpoczęto w latach 1979-1980. Bibliografie regionalne istniały w Polsce wcześniej; pierwszym, który postulował konieczność ich wydawania był Adam Łysakowski. Pisał on:

"... jedną z istotniejszych dzisiaj bibliografii bieżących, a mianowicie urzędową, należy zdecentralizować powierzając poszczególnym bibliotekom regionalnym rejestrowanie planów drukarstwa ich oddzielnych okręgów" /1/

Bibliografie regionalne rejestrując nawet w sferze zagadnień współczesnych już tylko fakty minione stanowią niezbędną podbudowę współczesności, jej historyczne odniesienie, warunkujące ciągłość rozwoju. Istnieją znaczne opóźnienia w ich opracowaniu i wydawaniu, gdyż dystans czasowy jest tu zawsze nieunikniony. Bibliografie tego typu mają jednak znaczenie ponadczasowe, które jest ważniejsze niż praktyczno-użyteczne. Sprawę doraźnej informacji rozwiązują kartoteki dokumentujące wiedzę o własnym terenie^{2/}, tak jak było przez wiele lat w Opolu, o czym wspomniałam wyżej. Bibliografie regionalne w sensie teoretycznym zajmują miejsce tuż po bibliografii narodowej, bowiem opierają się na najszerszej po tej bibliografii bazie źródłowej, a ponadto spełniają w stosunku do poważnej części publikacji rolę bibliografii prymarnej, rejestrują bowiem liczne kategorie dokumentów nie uwzględnianych w bibliografii narodowej, na skutek przyjętych tam zasad doboru i selekcji. Dotyczy to zawartości prac zbiorowych, druków o znaczeniu lokalnym, dokumentów życia społecznego, wreszcie jako jedyne wykazują zawartość dzienników lokalnych. Będąc tak unikalnym często źródłem informacji system bibliografii terytorialnych musi być wbudowany w SINTO, aby użytkownik w każdym z ośrodków informacji w kraju mógł znaleźć odpowiedź na ważne dla niego pytanie dotyczące problemów regionalnych.

Zapoznajmy się teraz bliżej z wydawnictwem, którego ukazanie się wywołało te refleksje.

Materiał zgromadzony w "Bibliografii Województwa Opolskiego" podzielony jest na 16 działów głównych:

I. Zagadnienia ogólne

- II. Środowisko gospodarcze
- III. Ludność
- IV. Historia /do 1945 roku/
- V. Etnografia
- VI. Zagadnienia gospodarcze /od 1945 roku/
- VII. Zagadnienia społeczne i polityczne /od 1945 roku/
- VIII. Zagadnienia prawno - administracyjne
- IX. Wojsko
- X. Służba zdrowia
- XI. Kultura. Nauka. Oświata
- XII. Językoznawstwo
- XIII. Literatura piękna
- XIV. Sztuka
- XV. Zagadnienia wyznaniowe
- XVI. Książka. Czytelnictwo. Biblioteki. Archiwa.

Każdy z działów głównych składa się z poddziałów, w których zastosowano szeregowanie przedmiotowe: na początki poddziału znajdują się opisy dotyczące Opola i województwa opolskiego jako całości, następną grupę stanowią materiały o poszczególnych miejscowościach, zaś w końcowej części poddziałów znajdziemy informacje o poszczególnych osobach.

W dziale IV Historia zastosowano podział zgodny z periodyzacją dziejów Śląska. Materiały dotyczące historii kultury i oświaty znajdują się w dziale XI, poddział 1c, zaś historii książki, czasopiśmiennictwa i bibliotek - w dziale XVI, poddział 3.

Jak widać ze spisu zagadnień "Bibliografia..." rejestruje całokształt materiałów o województwie opolskim, a więc o przyrodzie, gospodarce, zagadnieniach społecznych i politycznych, o nauce, oświacie, kulturze i sztuce.

Materiału do wydawnictwa szukano w krajowych wydawnictwach zwartych, zarówno w nowościach jak i wznowieniach, przeglądano wydawnictwa ciągłe, a także mapy, filmy, niepu-

blikowane prace naukowe, m.in. doktorskie i magisterskie powstałe na uczelniach opolskich i dotyczące naszego regionu. Zbibliografowano także artykuły z gazet i czasopism, rozprawy z dzieł zbiorowych oraz fragmenty książek odnoszące się do Opolszczyzny. Notowane są także ważniejsze publikacje, które tylko częściowo dotyczą naszego regionu.

Oprócz tekstów naukowych, popularnonaukowych, publicystycznych i informacyjnych rejestrowane są również w omawianej bibliografii recenzje książek, spektakli teatralnych, koncertów, teksty literackie związane tematycznie z regionem, ponadto - niezależnie od treści - tomy poezji autorów mieszkających na Opolszczyźnie.

Jak podają w przedmowie autorzy "Bibliografii..." materiały do niej zebrano w przeszło 90 % metodą autopsji. Przytoczony wykaz czasopism i innych wydawnictw ciągłych rejestruje 252 tytuły, w których znaleziono materiały, zaś kartoteka przeglądanych tytułów liczy ich 550. Wśród przeglądanych wydawnictw - 5 to biuletyny lokalne, 11 - gazety zakładowe.

Dla celów wszechstronnej informacji o zawartości bibliografii ważniejszy jest dobry indeks niż dobry schemat, a to z powodu rozproszenia informacji o danym przedmiocie ujmowanym pod różnymi aspektami w wielu miejscach wydawnictwa. Omawiana bibliografia uzupełniona jest dwoma indeksami: alfabetycznym i przedmiotowym.

Indeks alfabetyczny zawiera nazwiska, pseudonimy i kryptonimy autorów, opracowujących, tłumaczy, redaktorów, autorów przedmów, ilustratorów, recenzentów, polemistów, promotorów prac doktorskich i magisterskich, a także tytuły prac anonimowych i zbiorowych oraz wydawnictw ciągłych.

Indeks przedmiotowy zawiera w układzie alfabetycznym tematy poszczególnych pozycji bibliograficznych, hasła topograficzne, nazwiska osób oraz nazwy ważniejszych in-

sytuacji i organizacji, a także nazwiska autorów recenzowanych książek z literatury pięknej.

W każdej, nawet najstaranniej przygotowanej bibliografii można znaleźć usterki, pozycje, które każdy zaklasyfikuje inaczej, a także brak pewnych pozycji, bo i w bibliografii regionalnej stosuje się selekcję materiału. Można się spierać, czy np. pozycję Ryszarda Dzieszyńskiego "Wspólnie z niemieckimi towarzyszami" należało umieścić w dziale poświęconym historii lat 1939-1945, skoro w adnotacji pisze się, iż chodzi o działalność Czerwonego Związku Bojowników Frontowych na Śląsku Opolskim w okresie międzywojennym?

W niektórych przypadkach nie rozgraniczono graficznie dostatecznie wyraźnie poszczególnych opisów bibliograficznych /np. s.290/, co sprawia, że zlewają się one w jedną całość. W innych miejscach używa się kresek poziomych /np. s.168 - 169/, które w obecnym zastosowaniu dzielą pozycje tworzące jeden podrozdział, zamiast dzielić podrozdziały.

"Bibliografia..." nie notuje niepublikowanych spisów tematycznych przygotowywanych w danym roku przez biblioteki i ośrodki informacji Opola. Nie wszystkie z nich dotyczą Opolszczyzny, ale są to materiały cenne i przydatne w pracy naukowej i popularyzatorskiej i dlatego sędzę, że informacje o ich istnieniu warto byłoby zamieścić w bibliografii regionalnej.

Porównując zawartość "Bibliografii Województwa Opolskiego" z kartoteką bibliograficzną o Wyższej Szkole Inżynierskiej w Opolu widzimy brak pewnych pozycji; rozumiemy konieczność selekcji materiału, ale oby nie poszła ona zbyt daleko.

Na zebraniu zorganizowanym przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Opolu w dniu 22.V.1985 r. na temat bibliografii regionalnej mówiono o tych i innych usterekach, ale wszyscy uczestnicy spotkania zgodnie podkreślali potrzebę

istnienia tego wydawnictwa w codziennej pracy informacyjnej. Jego przydatność będzie wzrastała wraz z czasem i rosnącą ilością roczników, które oby ukazywały się systematycznie i możliwie szybko. W tej chwili docierają informacje o końcowych pracach nad tomem drugim, zbierającym materiał z roku 1981. Jeśli druk przebiegnie szybko, to za kilka miesięcy "Bibliografia Województwa Opolskiego" 1981" będzie mogła służyć środowisku opolskiemu, a także wszystkim innym zainteresowanym tym regionem naszego kraju.

Dla wielu czytelników poezji czy prozy słowo "bibliografia" nic nie znaczy. Dla pracowników nauki, ludzi poszukujących informacji - bibliografia jest niezastąpionym źródłem przyspieszającym pracę, pomocnym w zbieraniu materiału. Niewielu jednak czytelników wykorzystujących bibliografię w swej pracy zdaje sobie sprawę ile pracy trzeba włożyć w tę "książkę nie do czytania", jak precyzyjnie przemyśleć jej układ i metodę opracowania materiałów, jak starannie ułożyć indeksy, aby poszukiwania były szybkie i owocne. Dlatego wymianiam nazwiska osób, których trud zaowocował pierwszym tomem "Bibliografii Województwa Opolskiego".

Wydawnictwo to przygotował zespół Samodzielnego Oddziału Bibliografii Regionalnej Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu - panie Krystyna Wrodarczyk i Barbara Hetmańska, a kierownikiem i animatorem całego przedsięwzięcia jest pan mgr Mieczysław Faber.

Przypisy:

1. A. Łysakowski: Wileńska bibliografia regionalna w I półroczu 1928 r. Źródła Mocy 1928 nr 4
2. T. Służałek: W sprawie koncepcji bibliografii regionalnej w Polsce
Przegląd Biblioteczny 1979 nr 1 s.20

Stacja Maszyny Poligrafii
Wojewódzkiej Biblioteki
Publicznej w Opolu.
Zlec. 10/86 nakład - 500

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
im. Emanuela Smołki w OPOLU
Dział Informacyjno-Bibliograficzny

BIBLIOGRAFIA

śwatości " POMAGAMY SOBIE W PRACY "

/ 1970 - 1985 /

Opracowała
Anna Śliwińska

OPOLE 1986

SPIS TREŚCI

Przedmowa

I. Ogólne problemy pracy bibliotek.....	1
II. Historia książki i bibliotek	1
III. Sieci biblioteczne	3
Biblioteki szpitalne	4
Prakty biblioteczne	5
IV . Statystyka. Sprawozdawczość	5
V . Metodyka i technika bibliotekarska	6
Budownictwo i urządzenia biblioteczne	6
Zbiory biblioteczne	7
Służba informacyjna	9
Praca z czytelnikiem/doświadczenia,propaganda bibliotek/	10
VI . Materiały do pracy z czytelnikiem	11
Dyskusje nad książką	11
Filmy	11
Kalendaria	12
Konkursy. Turnieje	12
Lekcje biblioteczne	13
Logogryfy	14
Montaże słowno-musyczne	15
Pogadanka	16
Quizy	16
Spotkania autorskie	16
Wieczory poetyckie	16

Wystawy	17
Zabawy literackie	17
Zgaduj -zgadule	18
VII. Zestawy bibliograficzne	18
VIII. Wymiana doświadczeń	20
IX . Szkolenie. Doksztalcanie	21
X . Pracownicy biblioteczni	21
XI . Sprawy bibliotek i czytelnictwa na łamach prasy	22
XII . Nowości o Śląsku	23
XIII. Kronika	23
XIV . Różne	25
Indeks autorski	28
Skorowidz haseł materiałów do pracy z czytelnikiem...	34

PRZEDMOWA

Bibliografia została przygotowana z okazji jubileuszu 30-lecia półrocznika instrukcyjno-metodycznego "Pomagamy sobie w pracy".

Pierwszy spis za lata 1956-1963 ukazał się w numerze 1/64 i 2/64. Za lata 1964-1969 opracowana została bibliografia zawartości pod redakcją Heleny Vogt i Henryka Ostrowskiego. Obecna bibliografia jest uzupełnieniem poprzednich i obejmuje wszystkie teksty opublikowane w "Pomagamy sobie w pracy" w latach 1970-1985.

Całość materiałów zebrano w 14 podstawowych działach oznaczonych cyframi rzymskimi. W obrębie działów teksty uporządkowane są alfabetycznie według nazwisk autorów. Bibliografia zaopatrzona jest w indeks autorów prac i skorowidz haseł materiałów do pracy z czytelnikiem.

I. OGÓLNE PROBLEMY PRACY BIBLIOTEK

1. BĄK Zbigniew : Biblioteki publiczne a realizacja nowych programów nauczania. 1977 nr 2 s. 5-7
2. BIBLIOTEKARSKIE problemy na forum komisji sejmowej. Przedruk z *Życia Gospodarczego*. 1970 nr 2 s. 64-65
3. GAJDZICA Józefa: Współpraca bibliotekarza gromadzkiego ze szkołą. 1970 nr 1 s. 50-52
4. MATWIEJCZUK Wanda: Biblioteka a ZMW. Przykłady dobrej współpracy. 1972 nr 1 s. 24-25
5. MIROWSKI Józef: Nie zamierzenia są miarą naszej działalności. 1971 nr 2-3 s. 54-56
6. O MIEJSCE Bibliotek w życiu współczesnym. Przedruk w *Nowych Dróg*. 1970 nr 2 s. 62-64
7. PIETRUSZKOWA Maria : "Ubytek księgozbioru" publicznych bibliotek powszechnych w świetle obowiązujących przepisów. 1972 nr 3 s. 45-50
8. PŁAZA Maria: Dział administracji w bibliotece. 1974 nr 3 s. 39-43
9. PODSTAWOWE kierunki pracy bibliotek publicznych [Wytyczne ministerialne]. 1972 nr 1 s. 4-7
10. PRZEPISY prawne. Przepisy biblioteczne. 1973 nr 1 s. 68-70
11. PYKOWA Helena : Organizacja bibliotek wiejskich. 1972 nr 4 s. 4-6
12. STYPA Irena : O niektórych problemach gospodarczych biblioteki. 1974 nr 4 s. 39-40
13. WAWRZYNIAK Czesław: Zagadnienie organizacji bibliotek w koncepcjach polityki kulturalnej PPR. 1972 nr 2 s. 3-6

II. HISTORIA KSIĄŻKI I BIBLIOTEK

14. BADURA Antoni : 25 lat bibliotek publicznych w powiecie tarnogórskim. 1970 nr 1 s. 58-60
15. BUKARTYK Danuta : Dzieje pierwszej biblioteki publicznej na Opolszczyźnie. 1971 nr 2-3 s. 16-21

16. CEDRYCH Franciszek: Trzydzieści lat działalności Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. E. Smożki w Opolu. 1981 nr 1/2 s.3-11
17. CZARNOGÓRSKI Z.: 25 lat działalności Powiatowej Biblioteki Publicznej w Cieszynie. 1971 nr 2-3 s.21-24
18. DZIAŁALNOŚĆ MBP w Brzegu na przestrzeni 25-ciu lat. 1973 nr 1 s. 25-29
19. GRAB Krystyna : Zamek w Rogowie Opolskim. Biblioteka. *(Jego dzieje i współczesna rola)*. 1981 nr 1/2 s.39-42
20. KORTAK Władysław: Zarys dziejów bibliotek polskich na Ziemi Raciborskiej.Od Wiosny Ludów do II wojny światowej. 1974 nr 2 s. 13-19
21. KOŚCIÓW Janina: Biblioteki publiczne województwa opolskiego w latach 1945-1984. Kronika ważniejszych wydarzeń. 1984 nr 1 s.51-69
22. KOŚCIÓW Janina : 20 lat Miejskiej Biblioteki Publicznej w Nysie. 30 lat w zawodzie bibliotekarkim. Rozmowa z Panią Janiną Wojczykową. 1971 nr 2-3 s. 29-33
23. KOŚCIÓW Janina:Tradycje kulturalne Brzegu. Dzieje Biblioteki Piastowskiej w Brzegu założonej przez księcia Ludwika I Legnicko-Brzeskiego. 1973 nr 1 s. 20-24
24. KRAWCZYK J.: Praca bibliotek polskich w okresie plebiscytu i powstań śląskich. 1971 nr 2-3 s.3-11
25. KRONIKA Miejskiej Biblioteki Publicznej im.Ks.Ludwika I w Brzegu. 1973 nr 1 s. 30-32
26. MUSIOŁ Danuta, SŁUŻALEK Teresa : Pięćdziesięciolecie Biblioteki Śląskiej . 1973 nr 2 s. 4-10
27. NOWAKOWA G.: Z historii bibliotek w powiecie pszczyńskim. 1971 nr 1 s. 36-39
28. PUZIO Alfred : Miejska Biblioteka Publiczna w Zabrzu w 25-leciu PRL. 1970 nr 2 s.57-61
29. STELMACH W.: Z historii bibliotek powiatu myszkowskiego. 1972 nr 3 s. 11-14
30. STRZEMPEK Magdalena: Z historii Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rudzie Śląskiej . 1970 nr 4 s. 27-29
31. SZCZERBA Józefa: Podwójny jubileusz 25-lecia Miejskiej Biblioteki Publicznej w Białym Białej. 1973 nr 2 s.3-19

32. SZYNDLER Bartłomiej : O exlibrisach na Śląsku od XVI do XX wieku. 1970 nr 1 s. 63-65, nr 2 s. 70-73, nr 3 s. 40-41, nr 4 s. 54-57
33. SZYNDLER Bartłomiej : Polska ilustracja książkowa. 1972 nr 4 s. 75-83
34. TOMALSKA Alicja: Srebrny jubileusz Powiatowej Biblioteki Publicznej w Opolu. 1972 nr 2 s. 42-46
35. /TREYDZIESI/ 30 lat bibliotek publicznych województwa katowickiego. 1975 nr 1 s. 3-63

III. SIECI BIBLIOTECZNE

36. BIBLIOTEKA Miejska w Siemianowicach Śl. 1972 nr 4 s. 83-85
37. BYCZKOWSKA-KALCZYŃSKA Maria: Biblioteka dla dzieci w nowym osiedlu mieszkaniowym. 1982 nr 1/2 s. 30-35
38. DAŃKO Alfreda: Takie były początki. Filia w Wójcicach gm. Otmuchów. 1984 nr 2 s. 1-2
39. GAWLIK Róża: Przemiany funkcji biblioteki wiejskiej na przykładzie Gminnej Biblioteki Publicznej w Pietrowicach Wielkich. 1975 nr 2 s. 34-39
40. GAWLIK Stanisław: Udział brzeskich bibliotek w rozwoju kulturalnym miasta. 1975 nr 3/4 s. 8-19
41. KALICIŃSKA Bogumiła : Trzeba zdobyć zaufanie czytelników. [Gminna Biblioteka Publiczna w Strzeleczkach]. 1984 nr 2 s. 3-5
42. KOSTKA Agnieszka: Czytelnicy mogą na mnie liczyć. [Filia w Błażejowicach gmina Głogówek]. 1984 nr 2 s. 6-7
43. KOŚCIÓW Janina: Dwie biblioteki wiejskie - dwa modele pracy GBP w Lubrzy i GBP w Cisku. 1984 nr 2 s. 15-21
44. KOŚCIÓW Janina: Kartki z wielkiej budowy czyli rzecz o PIMBP w Koźlu. 1970 nr 1 s. 54-58
45. KOŚCIÓW Janina: Konsekwencje emancypacji... 1970 nr 4 s. 22-27
46. KOŚCIÓW Janina: Oddział Muzyczny przy Działę Udostępnienia WIMBP w Opolu. 1974 nr 3 s. 33-35

47. KOŚCIOŁ Janina: Reportaż bez fotografii głównego bohatera. [Rzecz o nowej bibliotece w Namysławowie]. 1971 nr 2-3 s. 25-28
48. KOŚCIOŁ Janina: Środowiskowa Biblioteka Związkowa w Ozińku. 1971 nr 1 s. 3-8
49. KOŚCIOŁ Janina: Wojewódzka Biblioteka Publiczna w oczach użytkowników i współpracowników. 1980 nr 1/2 s. 13-19
50. KOŚCIOŁ Janina, WEDEMSKA-ZERYCH Ewa : Biblioteka Wojewódzka w środowisku. 1975 nr 2 s. 26-33
51. NOWY gmach Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bielsku-Białej. 1973 nr 2 s. 64-67
52. PARET Eugenia: Rola biblioteki wiejskiej. [Filia w Szybowicach gmina Prudnik]. 1984 nr 2 s. 12-14
53. PIETRUSZKOŁA Maria: Nowa filia biblioteczna Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tychach na osiedlu P. 4. 1971 nr 1 s. 8-10
54. PUZIO Alfred: Dorobek i perspektywy bibliotek województwa katowickiego. Pokłosie sejmiku kulturalnego. 1970 nr 2 s. 3-7
55. RAMOWE wytyczne do planu pracy Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Katowicach na rok 1971. 1971 nr 1 s. 33-35
56. TOMA Magdalena : Moja praca jest potrzebna. [GBP w Popielowie]. 1984 nr 2 s. 8-11
57. TYRAS W[aldemar]: Filia literatury społeczno-politycznej. 1973 nr 2 s. 27-30

B i b l i o t e k i s z p i t a l n e

Wrenat: Filia szpitalna w Kluczborku.

s. 15-21

: Filia szpitalna w Namysławowie. 1985 nr 1/2

Włoska biblioteka szpitalna. 1985 nr 1/2

Włoska : Biblioteka szpitalna w Nysie.

62. KABAROWSKA Grażyna: Biblioteki szpitalne w Opolu. 1985 nr 1/2 s. 5-8
63. KOŚCIÓW Janina : Co dalej...z rozwojem bibliotek szpitalnych . 1975 nr 3/4 s. 23-28
64. MATUSIEWICZ Barbara: Działalność biblioteki publicznej w Wojewódzkim Ośrodku Profilaktyczno-Sanatoryjnym w Mosznej. 1985 nr 1/2 s. 9-14
65. NOWAKOWSKA Janina: Działalność biblioteki w środowisku szpitalnym-na przykładzie Filii nr 7 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kędzierzynie - Koźlu. 1985 nr 1/2 s. 29-33
66. SKRZYPCZAK Małgorzata: Jest tu taka pani bibliotekarka, która chodzi i namawia. [Filia szpitalna w Kędzierzynie-Koźlu]. 1985 nr 1/2 s. 23-27
67. UHEREK Aleksander : Pierwsze szpitalne filie MBP w Chorzowie. 1970 nr 2 s. 12-14

P u n k t y b i b l i o t e c z n e

68. FABER Mieczysław: Rola punktów bibliotecznych w upowszechnianiu książki na Opolszczyźnie. 1984 nr 2 s. 30-34
69. KAMIŃSKA Aleksandra: O punktach bibliotecznych słów kilka. 1971 nr 1 s. 13-16
70. OPIEKA GBP nad punktami bibliotecznymi. Konspekt do przeprowadzenia instruktażu zbiorowego. 1971 nr 4 s. 16-21
71. ZAKOŃCZENIE Konkursu na najlepiej pracujący punkt biblioteczny w bibliotekach województwa katowickiego. 1972nr 3 s. 63-64

IV. STATYSTYKA. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

72. ANALIZA działalności bibliotek publicznych województwa katowickiego za rok 1970. 1971 nr 2-3 s. 33-44
73. ANALIZA działalności bibliotek publicznych województwa katowickiego za rok 1971. 1972 nr 2 s. 16-28

74. ANALIZA statystyczna bibliotek publicznych wojewódstwa katowickiego za rok 1972. 1973 nr 2 s. 11-18
75. ANALIZA statystyczna bibliotek publicznych wojewódstwa katowickiego za rok 1973. 1974 nr 2 s. 3-7
76. ANALIZA działalności bibliotek publicznych wojewódstwa opolskiego za rok 1970. 1971 nr 2-3 s. 45-51
77. ANALIZA działalności bibliotek publicznych wojewódstwa opolskiego za rok 1971. 1972 nr 3 s. 3-10
78. ANALIZA statystyczna bibliotek publicznych wojewódstwa opolskiego za rok 1972. 1973 nr 3 s. 3-8
79. ANALIZA statystyczna bibliotek publicznych wojewódstwa opolskiego za rok 1973. 1974 nr 2 s. 8-13
80. ANALIZA statystyczna bibliotek publicznych wojewódstwa opolskiego za rok 1975. 1976 nr 1-2 s. 21-24
81. CZARKOWSKA-PASIERBIŃSKA Joanna: Kilka uwag o statystyce bibliotecznej. 1979 nr 1 s. 43-45
82. WYŁAZ pracowników bibliotek publicznych woj. opolskiego [stan na dzień 31 marca 1975 r.]. 1975 nr 2 s. 49-69

V. METODYKA I TECHNIKA BIBLIOTEKARSKA

Budownictwo i urządzenia biblioteczne

83. FRAGSTEIN E.: Barwa i oświetlenie w bibliotekach . 1972 nr 1 s. 32-34
84. FRAGSTEIN E.: Katalogi-sprawa ciągle aktualna. [Szafa katalogowa]. 1973 nr 3 s. 12-16
85. GROBORZ Urszula : Szafa do gromadzenia materiałów audiowizualnych. 1973 nr 1 s. 65-67
86. MIĘSOWICE Liliana: Stojak [gablotka]. 1973 nr 1 s. 50-51
87. NIEKTÓRE FORMY i wskaźniki wyposażenia bibliotecznego . stosowane w krajach obosu socjalistycznego. 1976 nr 1-2 s. 8-11
- oo DANWAN Zofia: Inwestycje i kapitalne remonty w bibliotekach

89. SĘKOWSKI Roman: VI Międzynarodowa Konferencja Krajów Socjalistycznych poświęcona problemom budowy, wyposażenia i urządzeń technicznych bibliotek. 1976 nr 1-2 s.3-7
90. SROGA Zofia : Wskazówki dotyczące organizacji pomieszczeń bibliotecznych przeznaczonych do pracy umysłowej. 1973 nr 3 s. 8-11
91. ŻMIGRODZKI Zbigniew: Urządzenia techniczne w pracy bibliotek. 1974 nr 1 s. 10-17

Z b i o r y b i b l i o t e c z n e

92. ANTONÓW-NITSCHÉ Irena: Materiały do dziejów powstań śląskich i plebiscytu w zbiorach Biblioteki Śląskiej . 1971 nr 2-3 s. 11-16
93. BRODOWA Matylda: Decentralizacja inwentarsa księgozbioru. 1971 nr 1 s. 26-28
94. DEBLESSEM Maria : Silesiaca w opolskiej WIMBP. 1973 nr 2 s. 18-22
95. DEBLESSEM Maria: Zbiory mikrofilmowe w WBP w Opolu. 1976 nr 3-4 s.10-14
96. DEBLESSEM Maria: Zbiory regionalne . Zagadnienie ciągle aktualne. 1974 nr 2 s. 22-28
97. DEBLESSEM Maria: Zbiory specjalne w służbie współczesnej biblioteki. 1979 nr 1 s. 35-41
98. DZIADKIEWICZ Wanda: Gromadzenie zbiorów w sieci bibliotek miejskich. 1972 nr 2 s. 29-33
99. GĄSZCZYŃSKA Halina : Dokumentacja życia społecznego. 1973 nr 2 s. 22-26
100. GŁĄB Krystyna: Druki ulotne dotyczące plebiscytu i powstań śląskich w zbiorach Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu. 1978 nr 80-86
101. GŁĄB Krystyna : Księgozbiór starych druków Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu. 1976 nr 3-4 s. 3-9
102. GRUSZKA Jadwiga: Powielanie kart katalogowych -wielka pomoc przy centralnym opracowaniu księgozbioru.

103. KOSZCZAKA Wanda: Zbiory rękopiśmienne w WIMBP w Opolu.
1974 nr 3 s. 3-5
104. KOŚCIOŃ Janina: Muzyka nie tylko z sal koncertowych.
[O wypożyczalniach płyt i zbiorów audiowizualnych].
1976 nr 1-2 s. 43-45
105. KOŚCIOŃ Janina : "Starość starociowi nierówny!..
1978 nr 1 s. 23-25
106. KWIATKOWSKA Alicja: Współpraca bibliotek miasta Opola
w zakresie gromadzenia materiałów bibliotecznych.
1974 nr 2 s. 20-22
107. MANSFELD Felicja : Z krótkich doświadczeń oddziały
kontrolni i selekcji zbiorów. 1977 nr 2 s. 27-32
108. MATWIEJCZUK Wanda, NIEMCZYK Janina; Kilka uwag
o wypożyczaniu międzybibliotecznym. 1982 nr 1/2 s.22-25
109. MORCINEK Henryk: Audiowizualna służba biblioteczna.
Postępowanie ze zbiorami audiowizualnymi. 1974 nr 1 s. 29-
36, nr 3 s.21-30 , nr 4 s. 31- 34
110. OCIEPKA Gabriela: Napisy informacyjne na półkach
z beletrystyką. 1974 nr 2 s. 50-52
111. PIETRUSZKOWA Maria: Doświadczenia bibliotek tyskich
w sprawie książek w folię. 1971 nr 1 s. 31-32.
112. PUZIO Alfred: Zagadnienie literatury rolniczej w gromadach
województwa katowickiego. 1970 nr 4 s. 3-9
113. RADZISZEWSKA Anna: Czasopisma w bibliotece. 1972 nr 1 .
s. 28-31
114. RADZISZEWSKA Anna : Informacja o katalogu Wojewódzkiej
Biblioteki Publicznej w Katowicach. [Wypożyczanie między-
biblioteczne]. 1971 nr 1 s. 17-19
115. RANK Kazimierz : Oprawa książek w folię. 1974 nr 3 s.43-45
116. SIL Anna : Słowniki w księgozbiorze podręcznym biblioteki.
1980 nr 1 s. 3-13
117. SIL Anna : Z problematyki gromadzenia zbiorów.
1978 nr 1 s. 4-13
118. SOLKA Antonina: Mikrofilm-nowoczesna technika gromadzenia
dokumentów. 1977 nr 2 s. 12-17
119. SZOZERBA Józef: Decentralizacja inwentary w bibliotekach
miejskich. 1971 nr 1 s. 19-26
120. UHEREK Aleksander: Wychowawczo-kształcąca rola literatury
społeczno-politycznej. 1972 nr 1 s. 8-11

S ł u ż b a i n f o r m a c y j n a

121. CHUDY Ireneusz : Źródła informacji o płytach gramofonowych. 1974 nr 3 s. 30-33
122. DWORZAK Elżbieta : Działalność informacyjna Działu Informacji, Wydawnictw, Dokumentacji i Techniki Audiowizualnych Wojewódzkiego Domu Kultury w Opolu. 1980 nr 1 s. 57-61
123. FABER Mieczysław: Bibliografia załącznikowa-ważnym źródłem informacji w bibliotekach publicznych. 1977 nr 1 s. 17- 19
124. FABER Mieczysław: Działalność informacyjna bibliotek publicznych na Opolszczyźnie. 1975 nr 2 s. 5-9
125. FABER Mieczysław: Działalność informacyjna bibliotek publicznych w zakresie wiedzy o regionie. 1973 nr 2 s. 31-34
126. FABER Mieczysław: Działalność informacyjna wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu. 1981 nr 1/2 s. 21-29
127. FABER Mieczysław: Zapomniany rewir? O instruktażu w zakresie służby informacyjnej. 1971 nr 2-3 s. 52-54
128. MATWIEJCZUK Wanda: Informacja pedagogiczna na rzecz pracowników naukowych, nauczycieli i studentów. 1976 nr 3-4 s. 23-25
129. MATWIEJCZUK Wanda: Psychologia i pedagogika w informacji bibliograficznej. 1978 nr 1 s. 14-16
130. MIKUSZEWSKA Beata: Rola instruktora w pracy informacyjnej bibliotek. 1970 nr 4 s. 10-15
131. SOLKA Antonina: "Bibliografia Województwa Opolskiego". 1985 nr 1/2 s. 53-58
132. SOLKA Antonina: Selektywna dystrybucja informacji. 1978 nr 1 s. 17-19
133. ŻMIGRODZKI Zbigniew: Formy informacji o nowościach literatury zagranicznej i źródła jej nabycia. 1974 nr 1 s. 5-10

**Praca z czytelnikiem
/ doświadczenia, propaganda bibliotek/**

134. BALASZCZUR Halina: Młodzież w bibliotekach. 1974 nr 3 s. 6-9
135. CHUDY Ireneusz: Dlaczego nie przybywa czytelników dorosłych? 1973 nr 2 s. 34-36
136. CO to jest KMR? /Klub Młodych Racjonalizatorów-czytelnicze kluby dyskusyjne/. 1974 nr 2 s. 37-40
137. DĄBROWSKA Teresa: Dlaczego książka popularnonaukowa nie dominuje? 1976 nr 1-2 s. 25-30
138. DRUGBESSEM Maria: Z doświadczeń WIMBF w Opolu w organizacji konkursów regionalnych. 1975 nr 2 s. 19-26
139. FABER Mieczysław: Czytelnik w wypożyczalni. Problemy pracy oświatowej w bibliotece. 1982 nr 1/2 s. 17-21
140. FABER Mieczysław: Popularyzacja książki i czytelnictwa przez biblioteki publiczne w zakładach pracy. 1976 nr 3-4 s. 15-16
141. FABER Mieczysław: Witryna biblioteczna- naszą wizytówką. 1974 nr 4 s. 37-38
142. GIEGWIŃCZ Stanisława: Upowszechnianie muzyki w bibliotekach publicznych na przykładzie województwa opolskiego. 1977 nr 2 s. 23-25
143. HATKO Elżbieta: Jak propaguję książkę radziecką. 1971 nr 2-3 s. 60-62
144. KOŚCIÓW Janina: Seniorzy i czytelnictwo. 1979 nr 1 s. 30-33
145. KOŚCIÓW Janina: Seniorzy- potencjalnymi czytelnikami bibliotek publicznych. 1976 nr 1-2 s. 38-39
146. KOZŁOWSKA-KWAŚNICKA Anna: Znajomość psychologii pomocą w pracy z młodym czytelnikiem. 1977 nr 2 s. 19-21
147. LASNIA Maria: Gdzie dokształcają się nasi czytelnicy? 1973 nr 2 s. 50-53
148. MACHOCZEK Franciszek: Problemy czytelnictwa w powiecie rybnickim żywo interesują rady narodowe. 1970 nr 1 s. 47-49
149. REFLEKSJE o czytelniku i czytaniu. 1976 nr 1-2 s. 49-53
150. ZIELIŃSKI Kazimierz: Wystawy biblioteczne formą masowej propagandy czytelnictwa. 1974 nr 3 s. 10-19

VI. MATERIAŁY DO PRACY Z CZYTELNIKIEM

Dyskusje nad książką

151. HATKO Elżbieta : Dyskusja nad książką W. Myśliwskiego "Pałac" Wwa 1970. 1974 nr 2 s. 45-49
152. KRAUZE Maria: Pogłębianie znajomości literatury pięknej. Formy pracy z książką/[dyskusja].1974 nr 2 s. 41-45
153. MYKITA-GLENSK Czesława: Nad najnowszą książką Ludwika Bielaczka ["Milowe kamienie"]. 1975 nr 3/4 s. 41-42.
154. PIETRUSZKOWA Maria: Problemy do dyskusji nad książką Kazimierza Brandysa "Pomysł" Wwa 1974. 1974 nr 3 s. 36-39
155. RADZISZEWSKA Anna: Dyskusja nad książką T.Konwickiego "Nic albo nie". 1974 nr 1 s. 29-31
156. ZUBIKOWSKA Wanda: Problemy do dyskusji nad książką Andrzeja Kuśniewicza "Stan nieważkości" Wwa 1973. 1974 nr 4 s. 35-36

Filmy

157. CHUDY Ireneusz: Filmy o twórcach literatury polskiej i obcej. 1977 nr 1 s. 37-44 ; 1982 nr 1/2 s. 42-54
158. NIEZNAŃSKI Lesław: Rok Nauki Polskiej w filmie. 1973 nr 1 s. 48-51
159. ZWIĄZEK RADZIECKI w filmie. Zestaw bibliograficzny. 1972 nr 4 s. 34-40

K a l e n d a r i a

160. BALASZCZUK Halina: Kalendarium lotów kosmicznych.
1972 nr 4 s. 54-60
161. BALASZCZUK Halina: Kalendarium życia i działalności
Nikołaja Kopernika. 1971 nr 1 s. 40-42
162. KALENDARIUM okresu plebiscytowego i Powstań Śląskich.
1970 nr 3 s. 9-19
163. NAJWAŻNIEJSZE daty z dziejów prasy Śląska Opolskiego.
1976 nr 3-4. s. 36-46
164. PCZOR Eleonora: Druga wojna światowa, Kalendarium.
1970 nr 1 s. 35-41

K o n k u r s y. T u r n i e j e

165. BALASZCZUK Halina: Turniej czytelniczy dla młodzieży
pt. "Astronomia po odkryciach Kopernika" w bibliotekach
publicznych woj. katowickiego. 1972 nr 3 s. 57-58
166. BALASZCZUK Halina: Turniej czytelniczy dla młodzieży
pt. "Od Kopernika do lotów kosmicznych" zakończony.
1973 nr 3 s. 39-43
167. DEBLESSEM Maria: "Książka i ty". Turniej wiedzy o książce
i pisarzu. 1972 nr 2 s. 47-54
168. DEBLESSEM Maria: "Złotokłosowe" refleksje. 1973 nr 3
s. 44-46
169. FABER Mieczysław: Ziemie Zachodnie i Północne- wczoraj
i dziś. [konkurs czytelniczy]. 1970 nr 1 s. 22-25
170. HATKO Elżbieta: Od Kopernika do lotów kosmicznych.
[Regulamin turnieju dla młodzieży]. 1970 nr 4 s. 30-33
171. HATKO Elżbieta: "Poznajemy nasz region". Wyniki turnieju
dla dzieci. 1971 nr 1 s. 28-31
172. KRALEWSKA Wanda, ORZIŃSKA Teresat: Płyniemy z biegiem
Wołgi. Konspekt konkursu "Poznaj ZSRR". 1970 nr 2
s. 35-41

173. MOJA Ojczyzna. Konkurs czytelniczy dla dzieci i młodzieży, ogłoszony przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną w Opolu i ZHP w Opolu. 1974 nr 1 s. 26-28
174. RADZISZEWSKA Anna: Szukamy informacji o PRL. [Konkurs dla młodzieży]. 1974 nr 1 s. 17-20
175. SOLKA Antonina, TOKARSKA Anna: Konkurs na temat powstań śląskich. 1978 nr 2 s. 58-68
176. SZMIDT Irena: "Astronomia po odkryciach Kopernika". Przebieg turnieju czytelniczego w Filii Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rybniku. 1972 nr 3 s. 59-60
177. SZUKAMY śladów przeszłości. [Konkurs dla dzieci]. 1970 nr 1 s. 31-32
178. TURNIEJ czytelniczy dla młodzieży pt. "Mikołaj Kopernik - jego życie i dzieło w bibliotekach województwa katowickiego". 1972 nr 1 s. 37-40
179. "WIEK podbojów kosmosu". Regulamin ogólnowojewódzkiego konkursu czytelniczego dla młodzieży. 1972 nr 3 s. 61-62
180. WYNIKI konkursu "Kronika biblioteki obrazem jej rozwoju". 1971 nr 1 s. 65-67

L e k c j e b i b l i o t e c z n e

181. BALASZCZUK Halina: Mikołaj Kopernik - jego życie i dzieło. Lekcja biblioteczna. 1972 nr 2 s. 55-58
182. BALASZCZUK Halina: Obiekty kosmiczne. Lekcja biblioteczna. 1972 nr 4 s. 60-63
183. BALASZCZUK Halina: W kierunku Marsa i Wenus. Lekcja biblioteczna. 1972 nr 4 s. 67-70
184. BALASZCZUK Halina: Zdobycie książyca. Lekcja biblioteczna. 1972 nr 4 s. 63-66
185. DANKOWSKA Ewa: Parki narodowe w Polsce. Lekcja biblioteczna dla klas VII-VIII. 1972 nr 3 s. 16-21
186. DEBLESSEM Maria: Lekcja przysposobienia czytelniczego dla młodzieży starszych klas licealnych na temat: Księgozbiór podręczny jako podstawowy warsztat informacyjny biblioteki. 1977 nr 1 s. 5-12

187. HENDZEL Halina: Wojna obronna Polski we wrześniu 1939 roku. Lekcja biblioteczna. 1979 nr 2 s. 60-62
188. HODYRA Helena: "Obycie umiła życie". Scenariusz lekcji bibliotecznej. 1975 nr 3/4 s. 29-34
189. JAMRY Hanna: W trosce o kulturę języka. Lekcja biblioteczna. 1983 nr 1/2 s. 17-27
190. JARZĄBEK Teresa: Powstania śląskie. Lekcja biblioteczna. 1970 nr 3 s. 36-39
191. JARZĄBEK Teresa: XXX-lecie Polski Ludowej. Lekcja biblioteczna. 1974 nr 1 s. 21-25
192. KOZŁOWSKA-KWAŚNICKA Anna: Konspekt lekcji bibliotecznej dla uczniów kl. VII-VIII szkoły podstawowej. 1984 nr 1 s. 32-40
193. PŁACHĄCZEK Elżbieta: Historia książki dawnej i współczesnej. Tematyczna lekcja biblioteczna. 1972 nr 3 s. 51-56
194. SOLKA Antonina : Dialekty śląskie. Lekcja biblioteczna. 1978 nr 1 s. 27-32
195. SZMIDT Irena : Jak uczyć się efektywnie? Lekcja biblioteczna. 1973 nr 2 s. 54-57

L o g o g r y f y

196. BALASZCZUK Halina: Konkurs-Logogryf w bibliotekach dziecięcych. 1970 nr 4 s. 36-38
197. BALASZCZUK Halina: Logogryf z Kopernikiem. 1971 nr 4 s. 46-47
198. BALASZCZUK Halina: 30-lecie PRL/Logogryf dla młodzieży/. 1974 nr 4 s. 18-22

Montaże słowno-muzyczne

199. BALASZCZUK Halina: Wstrzymał słońce ruszył ziemię.
Montaż słowno-muzyczny o Mikołaju Koperniku. 1971 nr 2-3
s. 73-79
200. BALASZCZUK Halina: Z poezją w trzydziestolecie.
Scenariusz montażu słowno-muzycznego. 1974 nr 4 s. 8-17
201. BARUCKA Krystyna : "...Ta co nie zginęła..." [Montaż
poetycki na 40-lecie PRL]. 1984 nr 1 s. 1-12
202. BŁAHACZEK Maria: Wróciliśmy . Montaż literacki w XIV-lecie
powrotu Opolszczyzny do Macierzy. 1970 nr 1 s. 15-21
203. CENA istnienia. Montaż poetycki poświęcony 50 rocznicy
powstania Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich.
1972 nr 4 s. 17-26
204. CZARKOWSKA Joanna: "A to Polska właśnie". [Montaż].
1973 nr 3 s. 26-28
205. DEBLESSEM Maria : Echa powstańczych walk w prozie , poezji
i pieśni. Montaż literacki 1978 nr 2 s. 70-78
206. DZIUBANY Aniela: Droga do zwycięstwa. Montaż słowno-
muzyczny. 1970 nr 1 s. 9-14
207. GROMEK Władysław: W czterdziestą rocznicę wybuchu
drugiej wojny światowej. Montaż publicystyczny. 1979 nr 2
s. 4-13
208. HATKO Elżbieta: Dialog Kopernika z Gagarinem. [Montaż
sceniczny]. 1970 nr 4 s. 34-35
209. KONIECZNA Irena, WALACHNIEWICZ Jan: Poezja gruzińska.
Montaż poetycki. 1970 nr 2 s. 28-34
210. KOŚCIÓW Janina: Poeci świata-wietnamowi. Montaż poetycki.
Fragmenty kroniki wojny wietnamskiej. 1970 nr 2 s. 42-50
211. KRAUZE Maria: "Jesienne zamyślenia" - scenariusz programu
poetyckiego opracowany z tekstów Haliny Poświatowskiej.
1976 nr 1-2 s. 31-37
212. ZIĘTAROWSKI Michał : Kronika rewolucji. Montaż poetycki.
1976 nr 3-4 s. 47-60
213. ZIĘTAROWSKI Michał : "Nie o starym, lecz o nowym plu-
gastwie". Montaż utworów Włodzimierza Majakowskiego.
1980 nr 1 s. 32-42

214. ZNACZENIE nauki polskiej. [Montaż słowno-muzyczny dla dzieci i młodzieży]. 1973 nr 1 s. 52-55

P o g a d a n k a

215. DĄBROWSKA Teresa: Poznajemy czarny ląd. [Pogadanka].
1971 nr 1 s. 49-54

Q u i z y

216. OBRÓŃMI przyrodę ojczystą. Quiz dla uczniów szkół podstawowych. 1972 nr 3 s. 21-27
217. BRZYŃSKI S.: Kartki z tradycji oręza polskiego. Ładusz Kościuszko w historii i tradycji. [Scenariusz quizu czytelniczego] 1973 nr 2 s. 37-48
218. KABAROWSKA Grażyna: Kwiz na temat czterdziestolecia PRL.
1984 nr 1 s. 45-49

S p o t k a n i a a u t o r s k i e

219. BUCZYŃSKA Irena: Spotkania autorskie w pracy bibliotek.
1983 nr 1/2 s. 11-15
220. KOŚCIÓW Janina: 10 lat "Nieprzetartych szlaków". [1963-1974].
Spotkania autorskie na Opolszczyźnie. 1974 nr 1 s. 31-36
221. SPOTKANIA literackie członków opolskiego Oddziału ZLP.
1970 nr 1 s. 61-62

W i e c z o r y p o e t y c k i e

222. BANASZKIEWICZ Halina, HENNIG Bogdan, TYRAS Waldemar:
Na polskiej siemi. Scenariusz wieczornicy poświęconej
100 rocznicy urodzin W.I. Lenina. 1970 nr 2 s. 16-27

223. BŁAHACZEK Maria: Śląskie powstania w prozie, poezji i pieśni [Wieczór literacki]. 1970 nr 1 s. 42-46
224. BUCZYŃSKA Krystyna: "Nieporównanie piękna i nieszczęśliwa Hiszpania". Scenariusz wieczoru poetycko-muzycznego. 1976 nr 3-4 s. 65-72
225. CZARKOWSKA Joanna: "Ziemia jest jedna". Scenariusz wieczoru literackiego poświęconego ochronie środowiska naturalnego. 1976 nr 3-4 s. 61-64
226. DOLATOWSKA Maria: Wieczór biblioteczny poświęcony Ewie Szelburg-Zarembinie. 1970 nr 2 s. 51-56
227. DZIUBANY Aniela: Pamięć tamtych dni. Wieczór poświęcony powstaniom śląskimi. 1970 nr 3 s. 31-35

W y s t a w y

228. JAMRY Hanna: Ziemia Opolska w 40-leciej Polski Ludowej. Scenariusz wystawy. 1984 nr 1 s. 25-38
229. ŁADZIŃSKA A/[anna], HENNIG B/[ogdan], TYRAS W/[aldemar]: 30 rocznica powstania PPR. Scenariusz wystawy. 1972 nr 1 s. 11-23
230. PARKI narodowe. [Scenariusz wystawy]. 1972 nr 3 s. 29
231. PIECHACZEK Elżbieta: Cziowiek zdobywa kosmos. Scenariusz wystawy. 1972 nr 2 s. 58-62
232. PIETRUSZKOWA Maria: "Nauka polska wczoraj i dziś". Sprawozdanie z wystawy. 1973 nr 3 s. 34-38
233. POKOS Ewa: Wielcy ludzie Kraju Rad. Nauka. Sztuka. Literatura. Wystawa przeznaczona jest dla dorosłych i dla młodzieży. 1971 nr 2-3 s. 79-87

Z a b a w y l i t e r a c k i e

234. BUCZYŃSKA Krystyna : Zabawy literackie. 1977 nr 2 s. 34-36

Z g a d u j - z g a d u l a

235. DEBLESSEM Maria: "Co wiesz o trzecim powstaniu śląskim". Zgaduj-zgadula. 1971 nr 2-3 s. 63-68

VII. ZESTAWY BIBLIOGRAFICZNE

236. BALASZCZUK Halina: *Astronomia po odkryciach Kopernika*. Zestaw bibliograficzny. 1972 nr 1 s. 35-37
237. BALASZCZUK Halina: *Mikołaj Kopernik, jego życie i dzieło*. Zestaw bibliograficzny. 1971 nr 1 s. 43-48
238. BALASZCZUK Halina: *Wielki podbój kosmosu*. Zestaw literatury. 1972 nr 4s. 52-53
239. BASIŃSKA Małgorzata: *Książki o książce*. Bibliografia zalecająca. 1972 nr 3 s. 30-38
240. BIBLIOPILSTWO. [Wybór literatury]. *Lektury dla hobbystów*. 1979 nr 1 s. 47-49
241. FABER Mieczysław: *Polska Ludowa w poezji i pieśni*. [Wybór materiałów repertuarowych]. 1973 nr 3 s. 22-25
242. FABER Mieczysław: *Powstania i plebiscyt na Śląsku 1919-1921*. Wybór książek i artykułów. 1978 nr 2 s. 20-32
243. FABER Mieczysław: *Współczesna proza czeska i słowacka*. Wybór książek z lat 1968-1978. 1980 nr 1 s. 44-48
244. FABER Mieczysław: *Współczesna proza radziecka*. Wybór książek z lat 1971-1978. 1979 nr 1 s. 51-61
245. FABER Mieczysław: *"Z Polską Śląsk złączymy nasz"*. [Wybór poezji i prozy o powstaniach śląskich]. 1970 nr 3 s. 27-30
246. PALISZEK Barbara: *Twórczość dla dzieci-opracowania krytyczne* [wybór literatury]. 1979 nr 1 s. 21-28
247. GARBAL Hanna: *Bibliografia adnotowana gwar śląskich*. 1980 nr 1 s. 50-55
248. GLEŃSK Joachim: *Napad wrześniowy na Śląsku w opracowaniach naukowych i publicystyce*. 1979 nr 2 s. 47-58
249. GLEŃSK Joachim: *Śląsk Opolski między wrześniem a wyzwoleniem*. Materiały bibliograficzne. 1982 nr 1/2 s. 3-16 ; 1983 nr 1/2 s. 1-10
250. GLEŃSK Joachim: *Śląska prasa powstańcza i plebiscytowa*

251. JARZĄBEK Teresa: Proza o Ziemiach Zachodnich i Północnych. [Wybór literatury z lat 1960-1969]. 1970 nr 1 s. 26-30
252. JARZĄBEK Teresa: Współczesna Opolszczyzna w prozie i poezji. [Wybór utworów wydanych w latach 1960-1970]. 1970 nr 4 s. 16-21
253. KASPROWICZ Jolanta : Wychowanie w rodzinie. Bibliografia adnotowana. 1982 nr 1/2 s. 26-29
254. KOŚCIOŹ Janina: Adnotowany wybór literatury związanej z powstaniami śląskimi i plebiscytem. 1970 nr 3 s. 20-26
255. KOWALSKA Halina : Związek Polaków w Niemczech. W 50. rocznicę. Wybór materiałów bibliograficznych. 1972 nr 3 s. 39-44
256. LISIŃSKA-TOKARSKA Anna: Filatelistyka. Lektury dla hobbystów. 1978 nr 1 s. 34-35
257. LISIŃSKA-TOKARSKA Anna: Literatura o Polsce współczesnej. 1945-1973. [Wybór ważniejszych opracowań]. 1973 nr 3 s. 16-22
258. LISIŃSKA - TOKARSKA Anna: Majsterkowanie. Wybór książek. Lektury dla hobbystów. 1980 nr 1 s. 68-69
259. LISIŃSKA - TOKARSKA Anna: Problemy bibliotek i społeczeństwa. Wybór ważniejszych opracowań z lat 1970-1975. 1976 nr 3-4 s. 34-35
260. LISIŃSKA - TOKARSKA Anna: Szachy. Lektury dla hobbystów. 1977 nr 2 s. 37-38
261. LISIŃSKA - TOKARSKA Anna: Wiersze o Opolszczyźnie. [Wybór]. 1976 nr 1-2 s. 46-48
262. PARKI narodowe. Zestaw bibliograficzny. 1972 nr 3 s. 27-28
263. POLSKA Partia Robotnicza. Wybór literatury. 1971 nr 4 s. 35-45
264. POZOR Eleonora: O zbiorach pozaksiążkowych. Zestaw bibliograficzny 1972 nr2 s. 34-37
265. POZOR Eleonora: Obras polskiej poezji w XXI-lecie PRL, w pracach krytyków. Zestaw bibliograficzny. 1974 nr 4 s. 4-8
266. RADY Delegatów Robotniczych. Pierwsza rząda ludowa w Polsce : [Zestaw bibliograficzny w wyborze]. 1973 nr 3 s. 29-33

267. RADZISZEWSKA Anna: Rok Nauki Polskiej. [Zestaw bibliograficzny w wyborze]. 1973 nr 1 s. 42-48
268. SIL Rafał Przemysław: Wrzesień 1939 w beletrystyce, pamiętnikach, wspomnieniach i relacjach. Zestaw bibliograficzny. 1979 nr 2 s. 14-20
269. SZABOSZ Barbara: Ochrona naturalnego środowiska człowieka. Zestaw bibliograficzny w wyborze. 1972 nr 4 s. 44-52
270. ŚLIWIŃSKA Anna, ZAREMBA Grażyna: Obraz Opolszczyzny w 40-leciu PRL. Wybór ważniejszych opracowań. 1984 nr 1 s. 13-24

VIII. WYMIANA DOŚWIADCZEŃ

271. DERLESSEM Maria: Dedykowane oleskim bibliotekarzom. [Wymiana doświadczeń]. 1971 nr 4 s. 3-10
272. JACOB Urszula, JUNGHANS Etni + Praca z dziećmi w państwowych bibliotekach publicznych w okręgu Poczdam. 1974 nr 4 s. 29-31
273. KOŚCIOŃ Janina, OGIEPKA Gabriela : O czym radzono w Szczecinie. 1972 nr 3 s. 14-16.
274. KRAFT Jürgen : Organizacja i wyniki pracy państwowych bibliotek publicznych w okręgu Poczdam. 1974 nr 4 s. 24-27
275. KREVELSEL Gert : Młodzieżowy Klub biblioteczny przy Państwowej Naukowej Bibliotece Publicznej w Poczdamie. 1974 nr 4 s. 28-29
276. MOLIN Halina: Praca z literaturą polską w Powiatowej Bibliotece Publicznej i Naukowej w Karwinie [CSRS]. 1975 nr 3/4 s. 20-22
277. NOWAKOWA G.: Usprawniany pracą poprzez wymianę doświadczeń. [Z doświadczeń bibliotek pszczyńskich]. 1972 nr 1 s. 54
278. SCHUMANN Ilse: Nowy gmach Naukowej Biblioteki Publicznej, okręgu Poczdam. 1975 nr 3/4 s. 3-7

IX. SZKOLENIE . DOKSZTAŁCANIE.

279. BALASZCZUK Halina: Literatura dla dzieci- tematem seminarium. 1974 nr 1 s. 44-45
280. DEBLISSEM Maria: Organizacja instruktazu zbiorowego . [Skrót wykładu wygłoszonego na seminarium wojewódzkim poświęconym działalności instrukcyjno-metodycznej]. 1971 nr 4 s. 10-15
281. DOKUMENTACJA GBP [DBP]. [Konspekt do przeprowadzenia instruktazu zbiorowego]. 1971 nr 4 s. 22-32
282. FABER Mieczysław: Jak się uczy-my-czyli uwagi o samo-kształceniu. 1970 nr 2 s. 8-12
283. GARBIEC Maria: Rola księgozbioru fachowego w kształceniu i samokształceniu. 1972 nr 4 s. 13-16
284. JARZĄBEK Teresa: Fachowa literatura bibliotekarska 1968-1969. Wybór. 1971 s. 1 s. 60-64
285. KLIMCZYK Józef: Państwowe Studium Kulturalno-Oświatowe i Bibliotekarskie w Opolu. 1972 nr 1 s. 26-27
286. KOŚCIÓW Janina: Szkolenie kadr dla bibliotek szpitalnych. 1977 nr 2 s. 9-11
287. ŁOBODZIŃSKA Halina: Projekt ramowych programów szkoleń na rok 1976. 1976 nr 1/2 s. 12-20
288. MORCINEK B.: Księgozbiór fachowy bibliotekarsza. 1972 nr 4 s. 7-9
289. ZIELIŃSKI Kazimierz : O samokształceniu bibliotekarzy. 1973 nr 1 s. 33-42

X. PRACOWNICY BIBLIOTECZNI

290. CHUDY Ireneusz: Pracownicy bibliotek publicznych Opolszczyzny. 1975 nr 2 s. 40-48
291. DZIĘSIĘĆ sylwstak Bibliotekarek pracujących na wsi. [Frey Elżbieta, Kalicińska Bogusława, Kraska Halina, Masur Anna, Tangerman Elfryda, Fryc Janina, Tunia Dorota, Fajarczuk Katarzyna, Wieszołek Joanna, Zapotoczna Janina].

292. GĄSZCZYŃSKA Halina: Mieczysław Faber-homo faber.
1984 nr 1 s. 71-75
293. KOŚCIÓW Janina: Halina Gąszczyńska-kustosz Wojewódzkiej
Biblioteki Publicznej w Opolu. 1980 nr 1 s. 63-66
294. KOŚCIÓW Janina: Jubileusz i jubilaci. [Stefania Smajek,
Klonowska Maria, Koenigsberg Daniela]. 1983 nr 1/2 s. 61-66
295. KOŚCIÓW Janina: Ludzie dobrej roboty- Katarzyna Fajarczuk.
1978 nr 1 s. 21-22
296. KOŚCIÓW Janina: Rozmowa z Janem Adamkiem byłym bibliote-
karzem Biblioteki Polskiej Związku Polaków w Niemczech.
1972 nr 2 s. 12-15
297. LUDZIE dobrej roboty. Krystyna Seidel. 1977 nr 2 s. 33
298. MIERZĘJEWSKA Lucyna: Po trzydziestu latach pracy. Wywiad
u Pani Janiny Kościów. 1982 nr 1/2 s. 36-35
299. SYLWETKI bibliotekarzy.
- Agnieszka Roszkowska. 1970 nr 1 s. 65-66
- Jerzy Fusiecki. 1970 nr 1 s. 66
- Aniela Moszowska- dyrektorka Powiatowej Biblioteki
Publicznej w Brzegu. 1974 nr 2 s. 52-53

XI. SPRAWY BIBLIOTEK I CZYTELNICZWA NA ŁAMACH PRASY

300. [FABER Mieczysław]: Sprawy bibliotek i czytelnictwa
w województwie opolskim na łamach prasy. [Przez] M.F.
1975 nr 3/4 s. 43-45
301. RADZISZEWSKA Anna: Przegląd literatury fachowej.
1972 nr 1 s. 52-53
302. SPRAWY bibliotek i czytelnictwa na Śląsku Opolskim -
na łamach prasy. 1973 nr 3 s. 47-49
303. SPRAWY bibliotek i czytelnictwa na Śląsku Opolskim -
na łamach prasy. 1974 nr 1 s. 43-44
304. ŚLIWIŃSKA Anna: Sprawy bibliotek wiejskich w prasie.
1984 nr 2 s. 22-29

XII NOWOŚCI O ŚLĄSKU

305. KOŚCIÓW Janina: Nowości o Śląsku . 1970 nr 2 s. 66-69 ;
1971 nr 1 s. 55-60, nr 4 s. 48-54 ; 1972 nr 4 s. 86-88 ;
1973 nr 2 s. 60-61, nr 3 s. 52-54 ; 1974 nr 1 s. 46-47,
nr 2 s. 53-57
306. KOŚCIÓW Janina: Przegląd książek o Śląsku. 1970 nr 4 .
s. 48-53 ; 1972 nr 1 s. 49-52, nr 2 s. 63-65 ; 1975 nr 3/4
s. 46-51 ; 1976 nr 1-2 s. 54-58, nr 3-4 s. 26-33
307. KOŚCIÓW Janina, POZOR Eleonora: Nowości o Śląsku.
1974 nr 3 s. 45-50
308. KOŚCIÓW Janina, RADZISZEWSKA Anna: Przegląd książek
o Śląsku. 1971 nr 2-3 s. 88-94
309. NOWOŚCI o Śląsku . 1974 nr 4 s. 41-43
310. NOWOŚCI wydawnicze o Śląsku. 1977 nr 1 s. 45-49
311. RADZISZEWSKA Anna, KOŚCIÓW Janina: Nowości o Śląsku.
1970 nr 1 s. 67-71

XIII. KRONIKA

312. CHUDY Ireneusz : Kilka uwag o kronikach bibliotek.
1971 nr 1 s. 10-12
313. CHUDY Ireneusz : Kroniki- dokumentem działalności
bibliotek. 1971 nr 2-3 s. 57-59
314. DEBLESSEM Maria: Pokłosie współzawodnictwa bibliotek
publicznych Opolszczyzny. 1970 nr 4 s. 39-43
315. HATKO Elżbieta: Uwagi o współzawodnictwie "Pomnażamy
dorobek PRL" w bibliotekach województwa katowickiego.
1970 nr 4 s. 44-47
316. KARTA żałobna.
- Ewa Krystyna Kaźmierczak. 1971 nr 2-3 s. 99
- Wojciech Zieliński. 1971 nr 2-3 s. 99
- Józef Wolański. 1972 nr 1 s. 55
- Józef Namysłowski. 1972 nr 1 s. 59
- Tadeusz Bakes. 1972 nr 1 s. 57

- Jan Szarek. 1972 nr 1 s. 59
Halena Pielesz. 1972 nr 1 s. 61
Ludmiła Kowalska. 1972 nr 2 s. 71
Maria Kasperek. 1972 nr 2 s. 72
Czesława Jędrysek. 1972 nr 3 s. 70
Irena Kopczyńska - Pacakowa. 1972 nr 3 s. 71
Alicja Zwiatkowska. 1976 nr 3/4 s. 72
317. KONKURS dla bibliotekarzy , Regulamin konkursu ogłoszonego przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną im. E. Smółki w Opolu. 1973 nr 1 s. 63-64
318. KONKURS na opracowanie pomocy metodycznych. 1977 nr 1 s. 58-59
319. KONKURS na wspomnienia bibliotekarzy o odbudowie i rozwoju życia kulturalnego na Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim. 1974 nr 4 s. 3
320. KRONIKA. 1973 nr 2 s. 62-63 ; 1977 nr 1 s. 50-57 ; 1979 nr 1 s. 63-66; 1980 nr 1 s. 71-76; 1981 nr 1/2 s. 57-60; 1982 nr 1/2 s. 55-62; 1983 nr 1/2 s. 67-68; 1984 nr 2 s. 58-67
321. KRONIKA biblioteki - obrazem jej rozwoju. [Regulamin konkursu]. 1970 nr 1 s. 33-34
322. LISIŃSKA- TOKARSKA Anna: Biblioteki publiczne województwa opolskiego w latach 1945-1974. Kronika ważniejszych wydarzeń. 1975 nr 2 s. 75-84
323. "MOJA biblioteka pomaga kształcącym się". Informacja o zakończeniu I-szego etapu współzawodnictwa. [Katowice]. 1974 nr 1 s. 41
324. "MOJA biblioteka pomaga kształcącym się". Regulamin współzawodnictwa bibliotek publicznych , województwa katowickiego. 1972 nr 4 s. 71-73
325. "MOJA biblioteka pomaga kształcącym się". Regulamin II etapu współzawodnictwa bibliotek publicznych woj. katowickiego. 1974 nr 1 s. 41-42
326. MORDYŃSKA Róża: Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu. Kronika ważniejszych wydarzeń. 1981 nr 1/2 s. 47-56
327. PODSUMOWANIE konkursu na najlepiej pracującą czytelnię miejską i gromadzką. 1972 nr 1 s. 40-41

328. WIEŚCI z bibliotek. 1970 nr 1 s. 72, nr 2 s. 73-76,
nr 3 s. 42-46, nr 4 s. 58-63 ; 1971 nr 2-3 s. 95-98,
nr 4 s. 55-57 ; 1972 nr 2 s. 66-67, nr 3 s. 65-69,
nr 4 s. 88 ; 1973 nr 1 s. 71, nr 3 s. 54-56 ; 1974 nr 2
s. 57-60, nr 3 s. 50-52, nr 4 s. 43-44 ; 1975 nr 3/4
s. 35-40
329. ZAKOŃCZENIE współzawodnictwa bibliotek pod hasłem
"Człowiek-Swiat - Polityka". 1972 nr 1 s. 41-43

XIV . RÓŻNE

330. ADAMIEC Franciszek: W 50 rocznicę Związku Polaków
w Niemczech. 1972 nr 2 s. 7-11
331. ADAMIEC Franciszek : Powstańcym szlakiem. Rozmowa
z Bronisławem Kanią. 1970 nr 3 s. 7-8
332. BĄK Zbigniew: Kilka uwag o tematyce powstań śląskich
w literaturze polskiej. 1978 nr 2 s. 11-19
333. BEDNORZ Zbyszko: Seweryna Walkowiaka wykaz polskich
czasopism konspiracyjnych na Śląsku. 1979 nr 1 s. 32-35
334. CHUDY Ireneusz : Książka w wychowaniu i nauczaniu
przedszkolnym. 1979 nr 1 s. 10-14
335. CHUDY Ireneusz : O potrzebie zdobywania wiedzy psychologicznej. 1972 nr 2 s. 38-41
336. DEBLESSEM Maria: O kołach zainteresowań przy bibliotekach:
za i przeciw. 1972 nr 4 s. 9-12
337. DEBLESSEM Maria: Rocznice literackie w 1980 roku.
1980 nr 1 s. 23-30
338. DZIADKIEWICZ Wanda: Lenin o książce i bibliotekach.
1970 nr 1 s. 5-8
339. FALISZEK Barbara, GARBAL Hanna: Uczestnicy powstań.
1978 nr 2 s. 3-9
340. FIKUS Renata: Czy młodzież lubi Staffa? 1976 nr 1-2
s. 40-42

341. GĄSZCZYŃSKA Halina: Opolskie Koło Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. 1981 nr 1/2 s. 43-46
342. GLENSK Joachim : Materiały do słownika publicystów i dziennikarzy województwa opolskiego. 1977 nr 2 s.40-50
343. GLENSK Joachim, KONIECZNA Teresa: Materiały do słownika publicystów. 1978 nr 1 s. 37-50
344. GLĄB Krystyna: Organizacja i zasób Wojewódzkiego Archiwum Państwowego w Opolu. 1980 nr 1 s. 15-21
345. GRÓBORZ Urszula : Wlotki, ulotki ... [Technika pracy umysłowej]. 1973 nr 2 s. 58-59
346. KIRROWNIK Wydziału Kultury KC PZPR gościem jednej z naszych bibliotek. 1972 nr 2 s. 68-70
347. KOŚCIOŃ Janina: Działalność wydawnicza Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. E. Smółki w Opolu na przestrzeni 25 lat. 1975 nr 2 s. 10-19
348. KOŚCIOŃ Janina: Muzeum Gąsienicy Powstańczej w Leśnicy. 1970 nr 3 s. 3-6
349. [KOŚCIOŃ Janina]: Tradycje i teraźniejszość. [Przez] J.K. 1971 nr 4 s. 58-59
350. KOŚCIOŃ Janina: Wydawnictwa Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej. 1981 nr 1/2 s. 31-37
351. KOTLARCZYK Stefania : Opinia bibliotekarzy o "Pomagamy sobie w pracy" . 1974 nr 1 s. 36-39
352. MATUSIEWICZ Barbara: Problematyka badań kultury na wsi w pracach Instytutu Śląskiego w Opolu. 1984 nr 2 s.35-37
353. MYKITA-GLENSK Czesława: Druga wojna światowa we wspomnieniach Ślązaków . 1979 nr 2 s. 37-45
354. MYKITA-GLENSK Czesława: Flebiscyt i powstania śląskie we wspomnieniach ich uczestników. 1978 nr 2 s. 50-56
355. [MYKITA-GLENSK Czesława] : Z warsztatów badawczych pracowników Instytutu Śląskiego w Opolu. 1977 nr 1 s. 20-24
356. NIEZNAŃSKI Leszek : Węzłowe problemy dotyczące ochrony naturalnego środowiska człowieka w Polsce. 1972 nr 4 s. 40-43
- 357 . OSZEJDA W.: Klub Propozycji w Ciężyszynie. 1972 nr 4 s.74-75
- 358 . PIECHACZEK Elżbieta : Plan pracy Koła Miłośników Sztuki. 1972 nr 1 s. 43-48

359. PISARZE o dziecku. [Aforyzmy]. Zebrał Joachim Glenak.
1979 nr 1 s. 16-18
360. ROK 1973 - Rokiem Nauki Polskiej. 1972 nr 4 s. 3
361. STUDIA dla bibliotekarzy. 1979 nr 1 s. 68
362. WYKAZ lektur szkolnych objętych programem nauczania
języka polskiego w szkołach podstawowych, liceach ogólnokształcących, technikach, liceach zawodowych i zasadniczych
szkołach zawodowych. 1983 nr 1/2 s. 29-60
363. ZAGÓRSKA - NESSEL Krystyna: Literatura walki i okupacji
na łamach śląskich czasopism społeczno-kulturalnych
[1945-1975]. 1979 nr 2 s. 21-30
364. ZAGÓRSKA-NESSEL Krystyna: Prasa województwa opolskiego.
Wykaz aktualnych gazet i czasopism. 1977 nr 1 s. 25-36
365. ŻURAKOWSKI Bogusław: Czym jest literacka twórczość
dla dzieci? 1979 nr 4 s. 5-8
366. ŻURAWICKI Józef: Techniczne środki dydaktyczne w upogładzaniu odczytu. [Fragment większej całości]. 1976 nr 3-4
s. 17-22
367. ŻURAWICKI Józef: Uwagi o pracy z amatorskim zespołem
teatralnym. 1977 nr 1 s. 13-16

INDEKS AUTORSKI

Adamiec Franciszek 330 , 331
Antonów-Nitsche Irena 92

Badura Antoni 14

Balaszczuk Halina 134, 160, 161, 165, 166, 181, 182, 183, 184
196, 197, 198, 199, 200, 236, 237, 238, 279

Banaszkiewicz Halina 222

Barucka Krystyna 201

Bawińska Małgorzata 239

Bek Zbigniew 1 , 332

Bednors Zbyszek 333

Błahaczek Maria sob. Deblessem Maria

Brodowa Matylda 93

Buczyńska Irena 58, 219

Buczyńska Krystyna 224 , 234

Bujak Alicja 59

Bukartyk Danuta 15

Byszowska-Kalczyńska Maria 37

Cedrych Franciszek 16

Chudy Ireneusz 121 , 135, 157, 290, 312, 313, 334, 335

Cichno Anna 60

Czarkowska-Pasierbińska Joanna 81, 204, 225

Czarnogórski Z. 17

Bankowska Ewa 185

Dańko Alfreda 38

Dąbrowska Teresa 137, 215

Deblessem Maria 94, 95, 96, 97, 138, 167, 168, 186, 202, 205, 223,
235, 271, 280, 314, 336, 337

Dolatowska Maria 226

Elbieta 122

- Dziadkiewicz Wanda 98,338
Dziubany Aniela 206 , 227
- Faber Mieczysław 68,123,124, 125,126,127,139,140,141,169,
241,242,243,244,245,282,300
Faliszek Barbara 246,339
Fikus Renata 340
Fragstein E. 83,84
Furtak Władysława 20
- Gajdzica Józefa 3
Garbal Hanna zob. Jamry Hanna
Gardiec Maria 283
Gawlik Róża 39
Gawlik Stanisław: 40
Gąszczyńska Halina 99, 292, 341
Giecwicz Stanisława 142
Glensk Czesława zob. Mykita-Glensk Czesława
Glensk Joachim 248,249,250,342,343,359
Głęb Krystyna 19,100,101,344
Grobers Urszula 85,345
Gromek Władysława 207
Gruska Jadwiga 102
- Matko Elżbieta 143,151,170,171,208,315
Hennig Bogdan 222,229
Hendzel Halina 187
Hodyra Helena 188
- Jamry Hanna 189,228,247,339
Jarzabek Gabriela 61
Jarzabek Teresa 190,191,251,252,284
Jeżyński S. 217
Junghans Erni 272
Jacob Urszula 272

- Kabarowska Grażyna 62 , 218
Kalczyńska Maria zob. Byczkowska-Kalczyńska Maria
Kalicińska Bogumiła 41
Kamińska Aleksandra 69
Kasprowicz Jolanta 253
Klimczyk Józef 285
Konieczna Irena 209
Konieczna Teresa 343
Konopacka Wanda 103
Kostka Agnieszka 42
Kościów Janina 21, 22, 23, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 63, 104,
105, 144, 145, 210, 220, 254, 273, 286, 293, 294, 295, 296, 305, 306,
307, ~~308~~, 311, 348, 349, 350
Kotlarczyk Stefania 351
Kowalska Halina 255
Kozłowska-Kwaśnicka Anna 146, 192
Kraft Jürgen 274
Kraleska Wanda 172
Krauze Maria 152 , 211
Krawczyk J. 24
Krewsel Gert 275
Kwaśnicka Anna zob. Kozłowska-Kwaśnicka Anna
Kwiatkowska Alicja 106
- Łasnia Maria 147
Lisińska-Tokarska Anna 175, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 322
- Ładzińska Anna 229
Łobodzińska Halina 287
- Machoczek Franciszek 148
Mansfeld Felicja 107
Matusiewicz Barbara 64, 352
Matwiejczuk Wanda 4, 108, 128, 129

- Mierzejewska Lucyna 298
Mięslowicz Liliana 86
Mikuszewska Beata 130
Mirowski Józef 5
Molin Halina 276
Morcinek B. 288
Morcinek Henryk 109
Mordyńska Róża 326
Musioł Danuta 26
Mykita-Glensk Czesława 153,353,354,355
- Nessel Krystyna zob. Zagórska-Nessel Krystyna
Niemczyk Janina 108
Nieznański Lesław 158, 356
Nitsche Irena zob. Antonów-Nitsche Irena
Nowakowa G. 27,277
Nowakowska Janina 65
- Opiecka Gabriela 110, 273
Orsińska Teresa 172
Oszelda W. 357
- Panek Eugenia 52
Pasierbińska Joanna zob. Czarkowska-Pasierbińska Joanna
Piechaczek Elżbieta 193,231,358
Pietruszkowa Maria 7 , 53,111,154,232
Płaza Maria 8
Pokos Ewa 233
Pozor Eleonora 164,264,265,307
Puzio Alfred 28,54,112
Pykowa Helena 11
- Radwan Zofia 88
Radziszewska Anna 113,114,155,174,267, 301,308,311
Rauk Kazimierz 115

- Schumann Ilse 278
Sękowski Roman 89
Sil Anna 116, 117
Sil Rafał Przemysław 268
Skwyciński Małgorzata 68
Słabosz Barbara 269
Służalek Teresa 26
Solka Antonina 118, 131, 132, 175, 194
Sroga Zofia 90
Stelmach W. 29
Strzempok Magdalena 30
Stypa Irena 12
Szczurba Józef 119
Szczurba Józefa 31
Sznajd Irena 176, 195
Szyndler Bartłomiej 32, 33
Śliwińska Anna 270, 304
- Tokarska Anna zob. Lisińska-Tokarska Anna
Toma Magdalena 56
Tomalska Alicja 34
Tyraś Waldemar 57, 222, 229
- Uherk Aleksander 67, 120
- Walachnowicz Jan 209
Wawrzyniak Czesław 13
Wedemska-Zerych Ewa 50
- Wagórska-Nessel Krystyna 363, 364
Zaremba Grażyna 270
Zerych Ewa zob. Wedemska-Zerych Ewa
Zieliński Kazimierz 150, 289
Ziętarowski Michał 212, 213

Zubikowska Wanda 156

Żmigrodski Zbigniew 91,133

Żurakowski Bogusław 365

Żurawicki Józef 366,367

SKOROWIDZ HASEŁ

MATERIAŁÓW DO PRACY Z CZYTELNIKIEM

A	Afryka	- pogadanka	215
	Astronomia	- turniej	165,176
E	Bielaczek Ludwik:Milowe kamienie	- dyskusja	153
	Brandys Kazimiers: Pomysł	- dyskusja	154
D	Dialekty śląskie	- lekcja bibl.	194
H	Hiszpania	- wieczór lit.	224
J	Język polski	- lekcja bibl.	189
K	Konkurs/"Krosy"/czytelniczy	- konkurs	168
	Konwiski Tadeusz:Nic albo nie	- dyskusja	155
	Kopernik Mikołaj	- kalendarium	161
	"	- lekcja bibl.	181
	"	- logogryf	197
	"	- montaż lit.	199
	"	- turniej czyt.	165,166, 170,176,178
	Kosmonautyka	- kalendarium	160
	"	- konkurs	179
	"	- lekcja bibl.	182,183,18
	"	- montaż lit.	208
	"	- turniej czyt.	166
	"	- wystawa	231
	Kościuszko Tadeusz	- quiz czyt.	217
	Kronika /biblioteczna/	- konkurs	180
	Książka	- lekcja bibl.	193
	"	- turniej czyt.	167

Księgosbiór podr.	- lekcja bibl.	186
Kuśniewicz Andrzej: Stan nieważkości	- dyskusja	156
L Lenin Włodzimierz Iljicz	- wieczór poet.	2222
M Majakowski Włodzimierz	- montaż lit.	213
Myśliwski W.: Pałac	- dyskusja	151
M Nauka polska	- film	158
"	- montaż lit.	214
"	- wystawa	232
O Obyczaje	- lekcja bibl.	188
Opolszczyzna	- konkurs	177
"	- montaż lit.	202
"	- turniej	171
"	- wystawa	228
P Parki narodowe	- lekcja bibl.	185
"	- wystawa	230
Poezja grusińska	- montaż lit.	209
Poezja polska	- montaż lit.	200
Polska Ludowa	- montaż lit.	204, 206
" /30-lecie/	- konkurs	173, 174
" "	- lekcja bibl.	191
" "	- logogryf	198
" "	- wystawa	229
" /40-lecie/	- montaż lit.	201
" "	- quis lit.	218
Poświatowska Halina -poezje	- montaż lit.	211
Powstania śląskie	- kalendarium	162
"	- konkurs	175
"	- lekcja bibl.	190
"	- montaż lit.	205
"	- wieczór lit.	223, 227
"	- zgaduj-zgadula	235

Prasa Śląska Op.	- kalendarium	163
Przyroda - ochrona	- quiz lit.	216
Przysposobienie bibliot.	- lekcja bibl.	192
"	- wieczór lit.	225
R Rewolucja Październikowa	- montaż lit.	212
S Szabolburg-Karembina Dwa	- wieczór lit.	226
U Uczenie się - metody	- lekcja bibl.	195
W Wietnam	- montaż lit.	210
Wojna światowa	- kalendarium	164
"	- lekcja bibl.	187
"	- montaż post.	207
Z Ziemia Zachodnie i Północne	- konkurs	169
Związek Radziecki	- film	159
"	- konkurs	172
"	- montaż lit.	203
"	- wystawa	233

